

**ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ**

**ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ**

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

**ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ : ΔΟΞΑΣΤΑΚΗ ΚΑΛΛΙΟΠΗ
ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ: ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗ ΕΙΡΗΝΗ Α.Μ.: 6479**

**ΜΑΪΟΣ 2013
ΗΡΑΚΛΕΙΟ**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
	ΠΡΟΛΟΓΟΣ	8
1.1	ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΗΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	9
1.2	ΟΡΙΣΜΟΙ – ΈΝΝΟΙΕΣ	10
1.3	Όμιλος Επιχειρήσεων	11
1.3.1	ΣΧΕΣΗ ΜΗΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΠΡΟΣ ΘΥΓΑΤΡΙΚΗΣ	11
1.3.2	ΣΥΓΓΕΝΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΤΗΝ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ	13
1.3.3.	Έμμεσες Συμμετοχές	14
1.3.4	ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΕΙΟΨΗΦΙΑΣ	15
1.4	ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΠΟΙΟ ΛΟΓΟ ΚΑΤΑΡΤΙΖΟΝΤΑΙ	16
1.4.1	ΠΩΣ ΣΧΗΜΑΤΙΖΟΝΤΑΙ	16
1.4.2	ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ	16
1.5	ΣΚΟΠΟΣ	20
1.6	ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΕΣ ΣΕ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ	21
1.7	ΑΠΩΛΕΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ	22
1.8	ΑΠΩΛΕΙΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΜΙΑΣ ΘΥΓΑΤΡΙΚΗΣ	22
1.9	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ (ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ) ΤΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	25
1.10	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ	26

1.11	ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ	28
2.1	ΌΡΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	30
2.2	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΠΑΛΛΑΣΣΟΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	31
2.3	ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΕΣ ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	32
2.4	ΔΥΝΗΤΙΚΕΣ ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	33
2.5	ΔΥΝΗΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΨΗΦΟΥ	33
2.6	ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΡΧΙΚΟΥ ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΟΥ	34
2.6.1	ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	35
2.6.2	ΧΡΕΩΣΤΙΚΗ ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	35
2.6.3	ΠΙΣΤΩΤΙΚΗ ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	36
2.6.4	ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΔΙΑΦΟΡΑΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	38
2.7	ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	39
2.7.1	ΠΛΗΡΗΣ Η ΟΛΙΚΗ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ	39
2.7.2	ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΝΑΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ	40
2.7.3	ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ	40
2.8	ΣΕΝΑΡΙΑ ΕΚΠΟΙΗΣΗΣ ΘΥΓΑΤΡΙΚΩΝ	41
2.8.1	ΞΕΧΩΡΙΣΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΙΚΗΣ	42
2.8.2	ΕΚΠΟΙΗΣΗ ΠΟΥ ΟΔΗΓΕΙ ΣΕ ΑΠΩΛΕΙΑ ΤΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	42

3.1	ΝΟΜΟΣ 2190/1920 ΠΕΡΙ ΑΝΩΝΗΜΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΥΠΟΧΡΕΟΙ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ	46
3.2	ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΡΟΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ	46
3.3	ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΥΠΟΚΕΙΝΤΑΙ ΣΤΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ	47
3.4	ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΗΝ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ	48
3.5	ΤΙ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΟΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	49
3.6	ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	50
3.7	ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	50
3.8	ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ 6511/172/2006	51
3.9	ΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ	56

3.10	ΕΥΘΥΝΗ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	57
4.1	ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ	58
4.2	ΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΣΤΙΣ ΕΙΣΗΓΜΕΝΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΤΗΣ ΕΕ	59
4.3	ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΒΑΣΕΙ ΔΛΠ	60
4.4	ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΣΤΑ ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ	61
4.5	ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΛΠ 1 ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ	63
4.6	Ε.Γ.Λ.Σ.	63
4.7	ΑΝΑΛΥΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	64
4.8	ΣΚΟΠΟΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	64
4.9	ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥΣ	66
4.9.1	ΑΡΙΘΜΟΔΕΙΚΤΕΣ ΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ	68
	ΕΠΙΛΟΓΟΣ	72
	ΜΕΛΕΤΗ -ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ	73

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σκοπός του παρόντος συγγράμματος είναι να καταγράψει συνοπτικά τις βασικές αρχές και τις μεθόδους της ενοποίησης, οι οποίες αποτελούν τη βάση για την κατάρτιση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Στο πρώτο κεφάλαιο κάνουμε μια ιστορική αναδρομή στο πότε ξεκίνησαν οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Βλέπουμε, αναλύουμε αναπτύσσουμε ορισμούς και έννοιες που θα μας βοηθήσουν έτσι ώστε να κατανοήσουμε τι είναι οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, το πώς και για ποιο λόγο σχηματίζονται, ποιες είναι και ποιος είναι ο σκοπός τους. Επίσης ποιες εταιρίες υπόκεινται σε ενοποίηση, πότε έχουμε απώλεια ελέγχου της μητρικής και πότε μιας θυγατρικής. Αναλύουμε τη διάκριση συμμετοχών και τις διαδικασίες ενοποίησης.

Στο δεύτερο κεφάλαιο έχουμε τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που έχουν οι εταιρίες οι οποίες μετέχουν σε ομίλους. Δηλαδή ποια κριτήρια πρέπει να πληρούν για να υπάρχει από τις εταιρίες υποχρέωση σύνταξης ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Βλέπουμε ποιες επιχειρήσεις απαλλάσσονται από την υποχρέωση κατάρτισης ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων και ποιες υποχρεωτικά απαλλασσόμενες. Αναλύουμε τι συμβαίνει και γιατί όταν έχουμε διαφορές ενοποίησης, ποιες είναι οι μέθοδοι ενοποίησης και ποια τα σενάρια εκποίησης των θυγατρικών.

Στο κεφάλαιο τρία βρίσκουμε τους νόμους που αφορούν τις Α.Ε. και τις Ε.Π.Ε. όταν υπόκεινται σε ενοποίηση. Επίσης ποιες επιχειρήσεις βάση νόμου δεν υπόκεινται σε ενοποίηση, ποιες βασικές αρχές διέπουν την ενοποίηση και τι πρέπει να περιλαμβάνουν οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Πως γίνεται ο έλεγχος στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, πως και γιατί δημοσιοποιούνται τα αποτελέσματά τους. Ποια η ευθύνη του ορκωτού ελεγκτή λογιστή και ποια η ευθύνη της διοίκησης για τις οικονομικές καταστάσεις

Στο τέταρτο κεφάλαιο μαθαίνουμε την έννοια των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και το πώς αυτά εφαρμόζουν τους Διεθνείς Λογιστικούς Κανόνες στις εισηγμένες εταιρίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βλέπουμε πως γίνεται η προσαρμογή και παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων βάση των Δ.Λ.Π.. Ποιες οι διαφορές μεταξύ Δ.Λ.Π.1 και Ελληνικής Νομοθεσίας. Επίσης βλέπουμε την έννοια του Ε.Γ.Λ.Σ.. Έχουμε την Ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων, ποιος ο σκοπός τους και τα πλεονεκτήματα – μειονεκτήματα της Ανάλυσης καθώς και υπολογισμό και ερμηνεία των αριθμοδεικτών διάρθρωσης κεφαλαίου και βιωσιμότητας.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η οικονομική κρίση η οποία έχει γίνει ιδιαίτερα αισθητή στη χώρα μας τα τελευταία χρόνια έχει δώσει την αφορμή σε πολλές επιχειρήσεις να ενταχθούν σε ομίλους ή να δημιουργηθούν καινούριοι. Αυτό συμβαίνει όχι μόνο γιατί προσφέρεται μία σχετική ασφάλεια σε επιχειρήσεις που διαφορετικά θα κινδύνευαν λόγω της οικονομικής κατάστασης που επικρατεί αλλά και γιατί μεγαλύτερες επιχειρήσεις βρίσκουν συμφέρουσα την εξαγορά μετοχών στις μέρες μας. Έτσι δημιουργούνται ευκαιρίες για επενδύσεις και ανάπτυξη.

Η βάση για την κατάρτιση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων είναι οι βασικές αρχές και οι μέθοδοι της ενοποίησης.

Κάθε επιχείρηση που διέπεται από το Ελληνικό δίκαιο, αν είναι μητρική υποχρεούται να καταρτίζει ενοποιημένους λογαριασμούς (ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις) και ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης. Η μητρική επιχείρηση και όλες οι θυγατρικές της επιχειρήσεις, καθώς και οι θυγατρικές των θυγατρικών της, ανεξάρτητα από την έδρα των θυγατρικών αυτών επιχειρήσεων, αποτελούν επιχειρήσεις υποκείμενες σε ενοποίηση. Ενοποίηση είναι η κατάρτιση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων και ενοποιημένης έκθεσης διαχείρισης. Η μητρική επιχείρηση και όλες οι θυγατρικές επιχειρήσεις της αποτελούν επιχειρήσεις υποκείμενες σε ενοποίηση όταν, είτε η μητρική επιχείρηση, είτε μία ή περισσότερες θυγατρικές της επιχειρήσεις έχουν την εταιρική μορφή της ανώνυμης Εταιρείας ή της Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης ή της ετερόρρυθμης κατά μετοχές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

1.1 Ιστορική Αναδρομή της Ενοποίησης

Θεσμοθετήθηκε για πρώτη φορά η υποχρεωτικότητα σύνταξης ενοποιημένων καταστάσεων

- 1938 Αυστραλία
- 1947 Μεγάλη Βρετανία
- 1965 Γερμανία
- 1967 Γαλλία

7η Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης έθεσε τις γενικές γραμμές σύνταξης ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Η Ελληνική Νομοθεσία με το Π.Δ. 498/1987 προσαρμόστηκε προς την 7η Οδηγία

Από το Φθινόπωρο 1997 οι Όμιλοι επιχειρήσεων υποχρεούνται κάθε τρίμηνο να δημοσιεύουν ετήσιες και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Από 1.1.2005 εφαρμόζονται τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα για τις εισηγμένες στο ΧΑ εταιρίες που δημοσιεύουν ενδιάμεσες, εξαμηνιαίες και ετήσιες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

1.2 Ορισμοί – Έννοιες

Ενοποίηση είναι η διαδικασία κατάρτισης των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις είναι οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις ενός ομίλου που παρουσιάζονται σα να επρόκειτο για μία ενιαία οικονομική οντότητα.

Έλεγχος είναι η δυνατότητα άσκησης δεσπόζουσας επιρροής στη διοίκηση των χρηματοοικονομικών και επιχειρηματικών πολιτικών μίας οικονομικής μονάδας με σκοπό την απόκτηση ωφελειών από τις δραστηριότητες της.

Μητρική είναι μία οντότητα που έχει μία ή περισσότερες θυγατρικές.

Θυγατρική είναι μία οντότητα η οποία βρίσκεται υπό τον έλεγχο μίας άλλης οντότητας, γνωστή ως μητρική.

Όμιλος είναι η μητρική και όλες οι άμεσες και έμμεσες θυγατρικές της.

Δικαιώματα Μειοψηφίας είναι το μέρος του κέρδους ή της ζημίας και των καθαρών περιουσιακών στοιχείων μίας θυγατρικής που αναλογεί στα συμμετοχικά δικαιώματα που δεν ανήκουν, άμεσα ή έμμεσα μέσω θυγατρικών, στη μητρική εταιρεία.

Συγγενής εταιρία είναι μία οντότητα στην οποία ο επενδυτής έχει ουσιώδη επιρροή και δεν είναι ούτε θυγατρική αλλά ούτε και κοινοπραξία. Είναι η επιχείρηση στην οποία η μητρική (ή θυγατρική) ασκεί επιρροή χωρίς να έχει την πλειοψηφία του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου αυτής (20% -50%).

Ουσιώδης επιρροή είναι το δικαίωμα συμμετοχής στις αποφάσεις της οικονομικής και επιχειρηματικής πολιτικής της εκδότριας χωρίς όμως να ασκείται έλεγχος πάνω σε αυτές τις πολιτικές. Ουσιαστικά θεωρείται ότι υπάρχει ουσιώδης επιρροή, όταν ο επενδυτής κατέχει ένα ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου (άμεσα ή έμμεσα) από 20% και πάνω, χωρίς βεβαίως να έχει έλεγχο ή από κοινού έλεγχο στην εκδότρια (ήτοι κάτω του 50%).

Κοινοπραξία είναι ένας συμβατικός διακανονισμός, με τον οποίο δύο ή περισσότερα μέρη αναλαμβάνουν οικονομική δραστηριότητα που υπόκειται σε από κοινού έλεγχο.

Κοινοπρακτών είναι ένα μέλος σε μία κοινοπραξία το οποίο έχει από κοινού έλεγχο σε αυτήν την οντότητα με άλλο ή άλλα μέλη.

Συνδεδεμένη ή εξαρτημένη επιχείρηση είναι όταν μια επιχείρηση έχει την πλειοψηφία, δηλαδή ποσοστό μεγαλύτερο του 50% του κεφαλαίου μιας άλλης, τότε οι δύο αυτές επιχειρήσεις είναι συνδεδεμένες ή εξαρτημένες επιχειρήσεις.

1.3 Όμιλος Επιχειρήσεων

- Δύο επιχειρήσεις συνιστούν έναν Όμιλο Επιχειρήσεων όταν μια επιχείρηση μπορεί να διοικήσει την άλλη.

- Κάθετος Όμιλος είναι η απλούστερη μορφή Ομίλου όταν μια μητρική επιχείρηση ελέγχει άμεσα μια ή περισσότερες θυγατρικές.

- Οριζόντιος Όμιλος συνδεδεμένων επιχειρήσεων υπάρχει όταν:

- Οι επιχειρήσεις έχουν τεθεί υπό ενιαία διεύθυνση κατόπιν συμβάσεων ή του καταστατικού τους και

- Τα διοικητικά, διαχειριστικά ή εποπτικά όργανα των επιχειρήσεων αποτελούνται κατά πλειοψηφία από τα ίδια πρόσωπα.

1.3.1 Σχέση μητρικής επιχείρησης προς θυγατρικής.

Σχέση μητρικής επιχείρησης προς θυγατρική υπάρχει (κατά τη διάταξη και περιπτώσεως α' της παρ. 5 του άρθρου 42ε του Κ.Ν.2190/20) όταν μία επιχείρηση (μητρική):

- ή έχει την πλειοψηφία του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης (θυγατρικής) επιχείρησης, έστω και αν η πλειοψηφία αυτή σχηματίζεται ύστερα από συνυπολογισμό των τίτλων και δικαιωμάτων που κατέχονται από τρίτους για λογαριασμό της μητρικής επιχείρησης

- ή ελέγχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης (θυγατρικής) επιχείρησης ύστερα από συμφωνία με άλλους μετόχους ή εταίρους της επιχείρησης αυτής,
- ή συμμετέχει στο κεφάλαιο μιας άλλης επιχείρησης και έχει το δικαίωμα είτε άμεσα είτε μέσω τρίτων να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών των οργάνων διοίκησης της επιχείρησης αυτής (θυγατρικής).
- ή ασκεί δεσπόζουσα επιρροή σε μια άλλη επιχείρηση (θυγατρική).

Δεσπόζουσα επιρροή υπάρχει όταν η μητρική επιχείρηση διαθέτει άμεσα ή έμμεσα, δηλαδή μέσω τρίτων που ενεργούν για λογαριασμό της επιχείρησης αυτής, τουλάχιστον το 20% του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου της θυγατρικής και, ταυτόχρονα, ασκεί κυριαρχική επιρροή στη διοίκηση ή τη λειτουργία της τελευταίας.

Για να προσδιορίσουμε το ποσοστό που καθορίζει τη σχέση όπου η μητρική επιχείρηση συμμετέχει στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου της θυγατρικής, υπολογίζεται ο λόγος της ονομαστικής

αξίας των κατεχόμενων μετοχών ή μεριδίων προς το συνολικό κεφάλαιο της άλλης εταιρείας. Πρέπει όμως από τις μετοχές ή τα μερίδια της θυγατρικής, που κατέχει η μητρική, να αφαιρέσουμε, κατά ρητή διάταξη του Ν. 2190/1920 (άρθρο 42ε, παρ. 5 περ.), εκείνα που απορρέουν:

- Από τις μετοχές ή τα μερίδια που κατέχονται για λογαριασμό άλλου προσώπου, εκτός της μητρικής ή θυγατρικής επιχειρήσεως.
- Τις μετοχές ή τα μερίδια που κατέχει η μητρική για εγγύηση ή για ασφάλεια δανείων. Επίσης, ο νόμος, σε συνέχεια της άνω διατάξεως, αναφέρει ότι για να προσδιορίσουμε το σύνολο του Κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή εταίρων της θυγατρικής επιχειρήσεως, πρέπει να αφαιρέσουμε τις μετοχές ή τα μερίδια που κατέχονται, είτε από την ίδια τη θυγατρική επιχείρηση, είτε από τις θυγατρικές της επιχειρήσεις, είτε από πρόσωπο που ενεργεί στο όνομα του, αλλά για λογαριασμό των άνω επιχειρήσεων (θυγατρικής και των θυγατρικών της).

Σχέσεις μητρικής προς θυγατρική

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Μητρική (Α)

- Κατέχει μετοχές της Β
- Έχει την πλειοψηφία των μετοχών της Β μετά από συμφωνία με **τρίτους** λόγω:
  - Επικαρπίας των μετοχών
  - Ενεχύρου των μετοχών

Θυγατρική (Β)

Μέτοχοι % Ανάλυση μετοχών

A	25	Μετά ψήφου
Τρίτοι	27	«
Λοιποί	48	«

• Οι άνω επιχειρήσεις Α και Β είναι συνδεδεμένες, επειδή υπάρχει σχέση μητρικής (Α) επιχείρησης προς θυγατρική (Β) αφού η Α συμμετέχει στο κεφάλαιο και στα δικαιώματα ψήφου της Β, ύστερα από συμφωνία με άλλους μετόχους της Β, με ποσοστό 52%, τότε η συμμετοχή της Α στη Β, θα καταχωρηθεί στα βιβλία της Α στο λογαριασμό 18.00.00.

1.3.2 Συγγενής εταιρία στην Ενοποίηση

Όταν μια εταιρία εκδίδει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και δεν προτίθεται στο μέλλον να διαθέσει την επένδυση πρέπει:

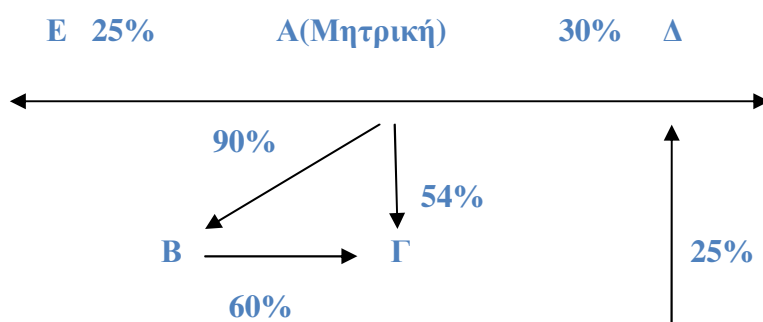
- Είτε να απεικονίζει την επένδυση στο κόστος κτήσης
- Είτε να λογιστικοποιεί την επένδυση με τη μέθοδο της καθαρής θέσης
- Είτε να λογιστικοποιεί την επένδυση στην κατηγορία των διαθεσίμων προς πώληση σύμφωνα με το ΔΛΠ 39.

1.3.3 Έμμεσες Συμμετοχές ¹

Έμμεση πλειοψηφιακή συμμετοχή έχουμε όταν μια εταιρία ελέγχει έμμεσα μια άλλη μέσω μιας τρίτης εταιρίας.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

- Η Α κατέχει το 90% της Β
- Η Β κατέχει το 60% της Γ
- Τότε έμμεσα η Α κατέχει το 54% της Γ
(90% *60%)

- Η Α. έχει 30% άμεση συμμετοχή και 25% έμμεση συμμετοχή στη Δ.
- Η Ε. είναι συγγενής εταιρία.

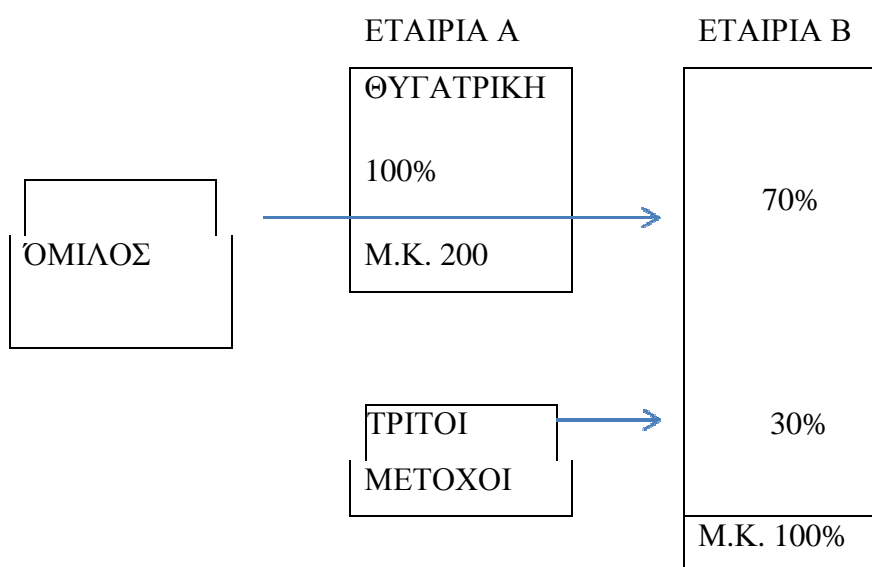
---

¹ Τριάρχης Δημήτρης – ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις

1.3.4 Δικαιώματα μειοψηφίας

Όταν μια μητρική επιχείρηση συμμετέχει στα κεφάλαια μιας θυγατρικής επιχείρησης όχι κατά 100% αλλά με μικρότερο ποσοστό, τότε τα κεφάλαια της θυγατρικής διαχωρίζονται με βάση τα ποσοστά συμμετοχής σε:

- Κεφάλαια που ανήκουν στη μητρική
- Δικαιώματα μειοψηφίας (κεφάλαια που ανήκουν σε Τρίτους)

Στον Ενοποιημένο Ισολογισμό (Α+Β) :	Μετοχικό Κεφάλαιο	200
	Δικαιώματα Μετόχων	30
		<hr/>
		230

1.4 Τι είναι οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και για ποιο λόγο καταρτίζονται

- Βασική αρχή σύνταξης των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων είναι ότι απαλείφονται οι μεταξύ των εταιριών του Ομίλου οικονομικές πράξεις και συναλλαγές.

π.χ. εταιρία εισηγμένη στο ΧΑ στο παρελθόν στο τέλος της χρήσης εξέδιδε τιμολόγια στις θυγατρικές, με αποτέλεσμα να μετατρέπει τις ζημιές σε κέρδη και να διανέμει μέρισμα, ενώ η τιμή της μετοχής στο ΧΑ παρέμενε σε ικανοποιητικά επίπεδα.

1.4.1 Πως σχηματίζονται

- Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σχηματίζονται με την ενοποίηση των επί μέρους ετησίων (ατομικών) οικονομικών καταστάσεων που περιλαμβάνονται στον όμιλο, για αυτό και ονομάζονται ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

1.4.2 Ποιες είναι

- Ενοποίηση είναι η κατάρτιση (άρθρο 90, παρ.2, ν.2190/1920 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων και της ενοποιημένης έκθεσης διαχείρισης. Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν (άρθρο 100, παρ.1, ν.2190/1920):

- Ενοποιημένο ισολογισμό (κατάσταση οικονομικής θέσης)
- Ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης
(κατάσταση συνολικών εσόδων)
- Ενοποιημένο πίνακα κίνησης ιδίων κεφαλαίων
- Ενοποιημένη κατάσταση ταμιακών ροών
- Ενοποιημένο προσάρτημα
- Ενοποιημένη κατάσταση διάθεσης κερδών (προαιρετική)

Στη συνέχεια ακολουθεί η ανάλυση των σημαντικότερων εξ' αυτών, τα οποία είναι:

▪ **Ισολογισμός**

Ο ισολογισμός απεικονίζει σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης. Ο ισολογισμός παρουσιάζει τα περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας ή με άλλα λόγια το τι ανήκει στην εταιρεία, που ονομάζεται ενεργητικό, και τις υποχρεώσεις της εταιρείας καθώς και τη συνολική επένδυση

των μετόχων της, που ονομάζεται παθητικό. Ο ισολογισμός δίνει την κατάσταση της εταιρείας σε μία συγκεκριμένη ημερομηνία, π.χ. την 31/12/2011. Είναι δηλαδή μία τομή στη λειτουργία της. Σε ένα ταξινομημένο ισολογισμό, όλα τα στοιχεία χωρίζονται και ταξινομούνται σε βασικές κατηγορίες ενεργητικού και παθητικού.

Στο **ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ** διακρίνουμε συνήθως πέντε βασικές κατηγορίες, σύμφωνα με τις τελευταίες οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

A. **Οφειλόμενο Κεφάλαιο**, που περιλαμβάνει κεφάλαιο που δεν έχει καταβληθεί, μία κατηγορία που δεν χρησιμοποιείται συνήθως.

B. **Έξοδα Εγκατάστασης**, που περιλαμβάνει τα έξοδα ίδρυσης και πρώτης εγκατάστασης, τους τόκους δανείων της κατασκευαστικής περιόδου, συναλλαγματικές διαφορές των δανείων για να αποκτηθούν τα πάγια της επιχείρησης, εφόσον η επιχείρηση έχει δανειστεί σε συνάλλαγμα καθώς και τα λοιπά έξοδα εγκατάστασης.

Γ. **Πάγιο Ενεργητικό**, που περιλαμβάνει τις ενσώματες ακινητοποιήσεις, τις συμμετοχές σε άλλες εταιρείες και τις μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις καθώς και τις ασώματες ακινητοποιήσεις. Το πάγιο ενεργητικό περιγράφει στην ουσία την περιουσία της εταιρείας που θα υπάρχει για διάστημα μεγαλύτερο της μίας χρήσης σε πάγιες εγκαταστάσεις (*κτίρια, μηχανήματα, έπιπλα κλπ*), συμμετοχές σε άλλες επιχειρήσεις και μακροπρόθεσμους τίτλους όπως ομόλογα κ.λ.π. και άυλη περιουσία που είναι τα δικαιώματα ευρεσιτεχνιών, τα έξοδα για έρευνα και ανάπτυξη και η φήμη που έχει αποκτήσει η εταιρεία.

Δ. **Κυκλοφορούν Ενεργητικό**, που περιλαμβάνει το τι ανήκει στην εταιρεία και θα ρευστοποιηθεί στο μεγαλύτερο μέρος του την επόμενη χρήση. Το κυκλοφορούν ενεργητικό περιλαμβάνει τα αποθέματα της εταιρείας σε εμπορεύματα, πρώτες ύλες κ.λπ. και προκαταβολές που έχουν δοθεί για αυτά, οι απαιτήσεις της εταιρείας για την επόμενη χρήση (*επιταγές και γραμμάτια που πρόκειται να εισπραχτούν*), άλλα χρεόγραφα και βραχυπρόθεσμης διάρκειας τίτλοι και τα διαθέσιμα σε ρευστό της εταιρείας.

Ε. **Μεταβατικοί Λογαριασμοί**, που στην ουσία επιτρέπουν την κατάταξη μεταβατικών λογαριασμών, δηλαδή λογαριασμών που πρόκειται να τύχουν άλλης ταξινόμησης σε επόμενη χρήση.

Στο **ΠΑΘΗΤΙΚΟ**, διακρίνουμε συνήθως τέσσερις βασικές κατηγορίες, σύμφωνα με τις τελευταίες οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

Α. Τα **ίδια κεφάλαια**, που κατατάσσονται τα κεφάλαια που έχουν καταβληθεί από τους μετόχους, τα αποθεματικά που αποτελούν κεφάλαια από κέρδη που δεν έχουν διανεμηθεί για διάφορους λόγους (*τακτικό αποθεματικό, έκτακτο, αφορολόγητο για επενδύσεις κλπ*) καθώς και ποσά από κέρδη ή συνεισφορές των μετόχων, τα οποία προορίζονται για να γίνει αύξηση μετοχικού κεφαλαίου.

Β. Οι **προβλέψεις για κινδύνους και έξοδα**, στην οποία περιλαμβάνονται προβλέψεις εξόδων για αποζημιώσεις προσωπικού ή άλλες παρόμοιας φύσης έξοδα.

Γ. **Υποχρεώσεις**, στην οποία περιλαμβάνονται οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, δηλαδή υποχρεώσεις που θα αποπληρωθούν σε διάρκεια μεγαλύτερη της μιας χρήσεως, οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις (*επιταγές και γραμμάτια που θα πληρωθούν στην επόμενη χρήση, κεφάλαια κινήσεως από τράπεζες, οι προκαταβολές που έχουν δώσει οι πελάτες, οι υποχρεώσεις στο Δημόσιο και σε Ασφαλιστικούς Οργανισμούς, τα μακροπρόθεσμα δάνεια που θα εξοφληθούν τη περίοδο αυτή*), υποχρεώσεις προς συνδεδεμένες επιχειρήσεις, τα μερίσματα που θα πρέπει να πληρωθούν στους μετόχους κ.λπ.

Δ. Οι **μεταβατικοί λογαριασμοί παθητικού**, που όπως και στο ενεργητικό, στην ουσία επιτρέπουν την κατάταξη μεταβατικών λογαριασμών, δηλαδή λογαριασμών που πρόκειται να τύχουν άλλης ταξινόμησης σε επόμενη χρήση.

▪ ***Αποτελέσματα Χρήσεως***

Αντίθετα με τον ισολογισμό, η κατάσταση των αποτελεσμάτων χρήσεως μετρά πόσο αποδοτική ήταν η λειτουργία της επιχείρησης ανάμεσα σε δύο συγκεκριμένες χρονικές στιγμές, δηλαδή ανάμεσα σε δύο ισολογισμούς. Έτσι ενώ ο ισολογισμός δείχνει την οικονομική κατάσταση της εταιρείας, τα αποτελέσματα χρήσεως το πώς πήγε η εταιρεία μια συγκεκριμένη περίοδο. Στα αποτελέσματα χρήσεως κάθε εισόδημα και δαπάνη καταγράφεται χωριστά ως τακτικά ή έκτακτα αποτελέσματα της περιόδου που πέρασε. Έτσι προκύπτουν τα κέρδη ή ζημιές της περιόδου που πέρασε.

Την κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσεων ακολουθεί ο **πίνακας διάθεσης κερδών**, στην οποία φαίνεται πώς διανέμονται τα κέρδη της επιχείρησης.

▪ ***Κατάσταση Ταμειακών Ροών***

Η κατάσταση ταμειακών ροών βασίζεται τόσο στον ισολογισμό όσο και στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως. Η κατάρτιση της καταστάσεως ταμειακής ροής είναι απαραίτητη, προκειμένου να υπάρξει συνολική εικόνα των ταμειακών ροών σε μια λογιστική χρήση ή περίοδο, τόσο αυτών που προέρχονται από τις εργασίες όσο και από άλλες δραστηριότητες χρηματοοικονομικής ή επενδυτικής φύσεως.

Η χρησιμότητα της κατάρτισης καταστάσεως ταμειακών ροών οφείλεται στο ότι ούτε ο ισολογισμός αλλά ούτε και τα αποτελέσματα χρήσης απεικονίζουν την πραγματική κατάσταση της επιχείρησης σε δεδομένη χρονική στιγμή. Ο ισολογισμός από την μία, αν και δείχνει τα χρηματοοικονομική θέση μιας επιχείρησης, δεν λαμβάνει υπόψη του τις μεταβολές στο επίπεδο των τιμών, οι οποίες σε περιόδους πληθωρισμού είναι πολλές φορές σημαντικές. Από την άλλη η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως ενώ μας δείχνει πώς τα κέρδη από τις δραστηριότητες της επιχειρήσεως επηρεάζουν τη χρηματοοικονομική κατάσταση αυτής στην περίοδο που αναφέρεται ο ισολογισμός, συχνά δεν ερμηνεύει τη συνολική μεταβολή στα παρακρατούμενα κέρδη καθώς και

άλλα γεγονότα τα οποία μπορεί να επηρεάζουν τα καθαρά κέρδη. Επί πλέον δεν αντανakλά μεταβολές στα άλλα στοιχεία της καθαρής θέσεως όπως μια αύξηση κεφαλαίου με έκδοση νέων μετοχών κατά τη διάρκεια της χρήσης.

Τέτοιου είδους μεταβολές εμπεριέχονται στην κατάσταση ταμειακής ροής καθώς παρουσιάζει τις ταμειακές εισροές και εκροές μιας επιχειρήσεως κατά την ίδια περίοδο και ερμηνεύει τις μεταβολές στα επιμέρους στοιχεία του ενεργητικού και

του παθητικού. Έτσι η κατάσταση αυτή συνδέεται με τη ρευστότητα της επιχείρησης και ταυτόχρονα παρέχει πληροφορίες για τις συναλλακτικές, επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες της κατά την ίδια περίοδο.

1.5 Σκοπός

Να παρουσιαστούν συστηματικά:

- οι βασικές έννοιες της ενοποίησης (σχέση μητρικών – θυγατρικών – συγγενών – συνδεδεμένων επιχειρήσεων),
- το συμφέρον της πλειοψηφίας (του ομίλου) και τα δικαιώματα της μειοψηφίας, τόσο σε επίπεδο περιουσίας / ισολογισμού του ομίλου, όσο και σε επίπεδο αποτελεσμάτων,
- η μεθοδολογία συγκέντρωσης, με αξιόπιστο και αποτελεσματικό τρόπο, των στοιχείων που απαιτούνται για την κατάρτιση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων,
- οι διεταιρικές συναλλαγές και τα διεταιρικά υπόλοιπα που πρέπει να απαλειφθούν ή να προσαρμοστούν κατάλληλα,
- το περιεχόμενο και ο τρόπος σύνταξης του ενοποιημένου ισολογισμού και της ενοποιημένης κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης,
- το περιεχόμενο και ο τρόπος σύνταξης του ενοποιημένου πίνακα μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και της ενοποιημένης κατάστασης ταμειακών ροών,
- οι διαφοροποιήσεις των κατά ΔΛΠ ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σε σχέση με τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας.

1.6 Υποκείμενες σε ενοποίηση

Κάθε επιχείρηση αν είναι μητρική υποχρεούται να καταρτίζει ενοποιημένους λογαριασμούς και ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης. Η μητρική και όλες οι θυγατρικές της και οι θυγατρικές τους, ανεξαρτήτως έδρας αποτελούν εταιρείες υποκείμενες σε ενοποίηση, δηλαδή κατάρτιση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων και ενοποιημένης έκθεσης διαχείρισης. Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις καταρτίζονται με την ίδια ημερομηνία κλεισίματος των οικονομικών καταστάσεων της μητρικής επιχείρησης και ο υπολογισμός των ποσών γίνεται με ομοιόμορφο τρόπο. Υπάρχει η δυνατότητα υπό συγκεκριμένες συνθήκες η μητρική να απαλλαγεί από την παραπάνω υποχρέωση.

Τα πιστωτικά και χρηματοδοτικά ιδρύματα διαφοροποιούνται χωρίζοντας τον ισολογισμό σε δύο παράπλευρα σκέλη, στο ενεργητικό και στο παθητικό. Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων, ελληνικών και ξένων, διέπονται από την αρχή της δημοσιότητας.

- Επιχειρήσεις υποκείμενες σε ενοποίηση (άρθρο 90, παρ.2, ν.2190/1920)
  - Μητρική
  - Θυγατρικές
  - Θυγατρικές των θυγατρικών

Είναι Μητρική μία επιχείρηση προς μία άλλη που λέγεται θυγατρική όταν (η μητρική)

— Έχει την πλειοψηφία του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης επιχείρησης (θυγατρικής), έστω και αν η πλειοψηφία αυτή σχηματίζεται ύστερα από συνυπολογισμό των τίτλων και δικαιωμάτων που κατέχονται από τρίτους για λογαριασμό της μητρικής εταιρείας.

— Η ελέγχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης επιχείρησης (θυγατρικής), ύστερα από συμφωνία με άλλους μετόχους ή εταίρους της επιχείρησης αυτής.

— Η συμμετέχει στο κεφάλαιο μιας άλλης επιχείρησης και έχει το δικαίωμα, είτε άμεσα, είτε μέσω τρίτων, να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών των οργάνων διοίκησης της επιχείρησης αυτής (θυγατρικής).

— Η ασκεί δεσπόζουσα επιρροή σε μια άλλη επιχείρηση (θυγατρική). Δεσπόζουσα επιρροή υπάρχει όταν η μητρική επιχείρηση διαθέτει, άμεσα ή έμμεσα, δηλαδή μέσω τρίτων που ενεργούν για λογαριασμό της επιχειρήσεως αυτής, τουλάχιστον το 20% του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου της θυγατρικής και, ταυτόχρονα, ασκεί κυριαρχική επιρροή στη διοίκηση ή τη λειτουργία της τελευταίας.

1.7 Απώλεια Ελέγχου της Μητρικής

Μια μητρική χάνει τον έλεγχο, όταν χάσει τη δύναμη να κατευθύνει την επιχειρηματική και οικονομική πολιτική μιας αποκτώμενης και συνεπώς δεν αποκτά οφέλη απ' τις δραστηριότητες της.

1.8 Απώλεια του Ελέγχου μίας Θυγατρικής

- Μία μητρική μπορεί να απολέσει τον έλεγχο μίας θυγατρικής είτε με μεταβολή είτε χωρίς μεταβολή στα απόλυτα ή σχετικά ποσοστά ιδιοκτησίας. Αυτό, για παράδειγμα, μπορεί να συμβεί όταν η θυγατρική τίθεται υπό τον έλεγχο μίας κυβέρνησης, ενός δικαστηρίου, ενός διαχειριστή ή ενός εποπτικού οργάνου. Αυτό μπορεί επίσης να συμβεί ως αποτέλεσμα μίας συμβατικής συμφωνίας.

- Μία μητρική μπορεί να απολέσει τον έλεγχο μίας θυγατρικής σε δύο ή περισσότερες συναλλαγές (διευθετήσεις). Όμως, ορισμένες φορές κάποιες συνθήκες υποδεικνύουν ότι πολλαπλές συναλλαγές πρέπει να λογιστικοποιούνται ως μία μοναδική συναλλαγή. Για τον καθορισμό του κατά πόσον οι πολλαπλές συναλλαγές πρέπει να λογιστικοποιούνται ως μία μοναδική συναλλαγή, η μητρική πρέπει να λάβει υπόψη όλους τους όρους και προϋποθέσεις των συναλλαγών και των οικονομικών τους επιπτώσεων. Ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα μπορεί να υποδεικνύουν ότι η μητρική θα πρέπει να λογιστικοποιεί τις πολλαπλές συναλλαγές ως μία μοναδική συναλλαγή:

(α) οι συναλλαγές γίνονται την ίδια στιγμή ή σε σχεδιασμό μεταξύ τους

(β) οι συναλλαγές είναι σχεδιασμένες για να πετύχουν μία ενιαία εμπορική έκβαση

(γ) η πραγματοποίηση (occurrence) μίας συναλλαγής εξαρτάται από την πραγματοποίηση τουλάχιστο μίας άλλης συναλλαγής

(δ) όταν μία συναλλαγή εξεταστεί από μόνη της δεν είναι οικονομικά δικαιολογημένη, αλλά γίνεται τέτοια όταν εξεταστεί μαζί με άλλες συναλλαγές. Ένα παράδειγμα είναι όταν μία εκποίηση μετοχών τιμολογείται κάτω από την τιμή της αγοράς και αντισταθμίζεται με μία μεταγενέστερη εκποίηση που τιμολογείται πιο πάνω από την τιμή της αγοράς.

- Εάν μία μητρική απολέσει τον έλεγχο μίας θυγατρικής, πρέπει να:

(α) αποαναγνωρίσει τα στοιχεία ενεργητικού (συμπεριλαμβανομένης οποιασδήποτε υπεραξίας) και τις υποχρεώσεις της θυγατρικής στις λογιστικές τους αξίες κατά την ημέρα που πραγματοποιείται η απώλεια του ελέγχου

(β) αποαναγνωρίσει τη λογιστική αξία οποιωνδήποτε συμφερόντων άνευ ελέγχου στην πρώην θυγατρική κατά την ημέρα της απώλειας του ελέγχου

(γ) αναγνωρίσει:

(i) (εάν υπάρχει), τη δίκαιη αξία του τιμήματος που λήφθηκε κατά τη συναλλαγή, και το γεγονός ή τις συνθήκες που προκάλεσαν την απώλεια του ελέγχου

(iii) εάν η συναλλαγή που προκάλεσε την απώλεια του ελέγχου εμπεριέχει μία διάθεση μετοχών της θυγατρικής στους ιδιοκτήτες με την ιδιότητα τους ως ιδιοκτήτες, αυτή τη διάθεση

(δ) αναγνωρίσει οποιαδήποτε επένδυση διακρατείται στην πρώην θυγατρική στη δίκαιή της αξία κατά την ημέρα της απώλειας του ελέγχου

(ε) αναταξινομήσει το κέρδος ή ζημιά, ή να μεταφέρει απευθείας στα συσσωρευμένα κέρδη εάν απαιτείται από άλλα ΔΠΧΑ, τα ποσά που προσδιορίζονται στην επόμενη υποπαράγραφο, και

(στ) αναγνωρίσει οποιαδήποτε εναπομείνασα διαφορά ως αύξηση ή ζημιά στο κέρδος ή ζημιά αποδοτέο/α στη μητρική.

- Εάν μία μητρική απολέσει τον έλεγχο μίας θυγατρικής, η μητρική πρέπει να λογιστικοποιήσει όλα τα ποσά που αναγνωρίζονται στα Άλλα Πλήρη Εισοδήματα σε σχέση με εκείνη τη θυγατρική στην ίδια βάση που θα απαιτείτο εάν η μητρική είχε εκποιήσει άμεσα τα σχετικά στοιχεία ενεργητικού και τις σχετικές υποχρεώσεις. Ως εκ τούτου, εάν μία αύξηση ή ζημιά που προηγουμένως αναγνωρίζετο στα Άλλα Πλήρη Εισοδήματα θα αναταξινομείτο στο κέρδος ή ζημιά κατά την εκποίηση των σχετικών στοιχείων ενεργητικού ή υποχρεώσεων, η μητρική αναταξινομεί την αύξηση ή ζημιά από τα Ίδια Κεφάλαια στο κέρδος ή ζημιά (ως αναπροσαρμογή αναταξινόμησης) όταν χάνει τον έλεγχο της θυγατρικής. Για παράδειγμα, εάν η θυγατρική έχει χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού διαθέσιμα προς πώληση (ΧΣΕ – ΔΠΠ) και η μητρική χάνει τον έλεγχο της θυγατρικής, η μητρική πρέπει να αναταξινομήσει στο κέρδος ή ζημιά την αύξηση ή ζημιά που προηγουμένως αναγνωρίζετο στα Άλλα Πλήρη Εισοδήματα σε σχέση με τα εν λόγω στοιχεία ενεργητικού. Ομοίως, εάν ένα πλεόνασμα επανεκτίμησης που προηγουμένως αναγνωρίζετο στα Άλλα Πλήρη Εισοδήματα, θα μεταφέρετο απευθείας στα συσσωρευμένα κέρδη στην εκποίηση των στοιχείων ενεργητικού, η μητρική μεταφέρει το πλεόνασμα επανεκτίμησης απευθείας στα συσσωρευμένα κέρδη όταν χάνει τον έλεγχο της θυγατρικής.

Κατά την απώλεια του ελέγχου μίας θυγατρικής, οποιαδήποτε επένδυση που διακρατείται στην πρώην θυγατρική, και οποιαδήποτε ποσά οφείλονται από ή στην πρώην θυγατρική, πρέπει να λογιστικοποιούνται σύμφωνα με άλλα ΔΠΧΑ από την ημέρα που χάνεται ο έλεγχος.

Η δίκαιη αξία στην πρώην θυγατρική κατά την ημέρα που χάνεται ο έλεγχος πρέπει να θεωρείται ως η δίκαιη αξία στην αρχική αναγνώριση του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 ή, όταν είναι κατάλληλο, το κόστος στην αρχική αναγνώριση μίας επένδυσης σε συνδεδεμένη ή κοινά ελεγχόμενη οντότητα.

1.9 Διαδικασία (λογιστική) των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Εγγραφές αναμόρφωσης λόγω ενοποίησης

- Απάλειψη ενδοεταιρικών συναλλαγών
- Προσδιορισμός δικαιωμάτων μειοψηφίας
- Υιοθέτηση ιδίων μεθόδων απογραφής
- Πρόβλεψη φόρων από μελλοντικούς φορολογικούς ελέγχους
- Αντιλογισμός πρόσθετων αποσβέσεων και των προβλέψεων φορολογικών

κινήτρων

- Αποτίμηση συμμετοχών σε συγγενείς επιχειρήσεις (μεθόδους καθαρής θέσης)
- Διόρθωση στοιχείων ατομικών καταστάσεων

Η ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης περιλαμβάνει τουλάχιστον την πραγματική εικόνα των εργασιών και της χρηματοοικονομικής θέσης του συνόλου των επιχειρήσεων, που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση.

Για την κατάρτιση των καταστάσεων αυτών ακολουθούνται οι παρακάτω βασικές αρχές :

▪ ***Η αρχή της πραγματικής εικόνας***

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις πρέπει να εμφανίζουν την πραγματική εικόνα της περιουσιακής διαρθρώσεως, της χρηματοοικονομικής θέσεως, καθώς και των αποτελεσμάτων χρήσεως του συνόλου των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση (2190/1920, άρθρο 100, § 3)

▪ ***Η αρχή της σαφήνειας***

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις πρέπει να καταρτίζονται με σαφήνεια και να ανταποκρίνονται στις σχετικές διατάξεις του παρόντος νόμου. (2190/1920, άρθρο 100, § 2).

▪ ***Η αρχή της διαρθρώσεως των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων κατά τρόπο παρόμοιο με αυτόν των ατομικών οικονομικών καταστάσεων***

Με την επιφύλαξη εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος νόμου, που αναφέρονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, για τη διάρθρωση αυτών των καταστάσεων εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 42β, 42γ, 42δ και 42ε. Κατά την εφαρμογή αυτή λαμβάνονται υπόψη οι αναγκαίες προσαρμογές που επιβάλλονται από τις ιδιομορφίες των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σε σχέση με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις (Κ.Ν. 2190/1920, άρθρο 101, § 1)

1.10 Διαδικασίες Ενοποίησης Αναλυτικά

Κατά την κατάρτιση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η οντότητα συνενώνει τις οικονομικές καταστάσεις της μητρικής εταιρείας και των θυγατρικών της γραμμής προς γραμμή, συναθροίζοντας τα όμοια περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις, τα ίδια κεφάλαια, τα έσοδα και τις δαπάνες. Για να παρουσιάζουν οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις την οικονομική πληροφόρηση για τον όμιλο, ως μιας ενιαίας οικονομικής οντότητας, τηρούνται οι ακόλουθες διαδικασίες :

- 1) Η λογιστική αξία της επένδυσης της μητρικής εταιρείας σε κάθε θυγατρική και η αναλογία της μητρικής στα ίδια κεφάλια της κάθε θυγατρικής απαλείφονται,
- 2) Εξατομικεύονται τα δικαιώματα μειοψηφίας στο κέρδος και την ζημιά των ενοποιημένων θυγατρικών για την καλυπτόμενη περίοδο αναφοράς,
- 3) Τα δικαιώματα μειοψηφίας στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία των ενοποιημένων θυγατρικών εξατομικεύονται ξεχωριστά απ' τα ίδια κεφάλαια των μετόχων ή εταίρων της μητρικής εταιρείας.

Τα δικαιώματα μειοψηφίας στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία αποτελούνται από :

- i) Τα δικαιώματα μειοψηφίας κατά την ημερομηνία της αρχικής ενοποίησης ,
- ii) Το μερίδιο της μειοψηφίας επί των μεταβολών των ίδιων κεφαλαίων απ' την ημερομηνία της ενοποίησης.

- 4) Ενδοεταιρικά υπόλοιπα, συναλλαγές, έσοδα και δαπάνες θα απαλείφονται πλήρως.
- 5) Ενδοεταιρικά υπόλοιπα και ενδοεταιρικές συναλλαγές, συμπεριλαμβανόμενες έσοδα, δαπάνες και μερίσματα απαλλαγές που αναγνωρίζονται σε περιουσιακά στοιχεία όπως αποθέματα και πάγια περιουσιακά στοιχεία απαλείφονται πλήρως.

Οι οικονομικές καταστάσεις της μητρικής εταιρείας και των θυγατρικών της που χρησιμοποιούνται για την κατάρτιση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, θα καταρτίζονται με την ίδια ημερομηνία αναφοράς.

Όταν οι ημερομηνίες αναφοράς της μητρικής και της θυγατρικής διαφέρουν για τους σκοπούς της ενοποίησης, η θυγατρική καταρτίζει επιπρόσθετες οικονομικές καταστάσεις με την ίδια ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων της μητρικής εκτός αν:

-Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις θα καταρτίζονται χρησιμοποιώντας ομοιόμορφες λογιστικές πολιτικές για όμοιες συναλλαγές και άλλα γεγονότα σε όμοιες συνθήκες.

Αν ένα μέλος του ομίλου χρησιμοποιεί λογιστικές πολιτικές διαφορετικές από εκείνες που υιοθέτησαν στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για όμοιες συναλλαγές και γεγονότα σε όμοιες συνθήκες, γίνονται κατάλληλες προσαρμογές στις οικονομικές καταστάσεις του κατά την κατάρτιση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

-Τα έσοδα και οι δαπάνες μιας θυγατρικής περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απ' την ημερομηνία απόκτησης

1.11 Διάκριση των συμμετοχών

Τις συμμετοχές στο κεφάλαιο άλλων επιχειρήσεων, οποιασδήποτε νομικής μορφής, τις διακρίνουμε σε δύο μεγάλες κατηγορίες:

□ Σε συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (ή εξαρτημένες επιχειρήσεις), οι οποίες παρακολουθούνται στο λογαριασμό του Ε.Γ.Λ.Σ. 18.00.

□ Σε συμμετοχές σε μη συνδεδεμένες επιχειρήσεις (ή συγγενείς επιχειρήσεις), οι οποίες παρακολουθούνται στο λογαριασμό του Ε.Γ.Λ.Σ. 18.01.

Η διάκριση αυτή έχει σπουδαία σημασία, αφού ο Ν.2190/1920 στο άρθρο 42ε (σχετ. παρ.5) επιβάλλει όπως οι συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις καθώς και οι απαιτήσεις και υποχρεώσεις από και σε αυτές καταχωρούνται μόνο στους λογαριασμούς που έχουν προβλεφθεί για τις περιπτώσεις αυτές από το υπόδειγμα του Ισολογισμού του άρθρου 42γ, δηλαδή από το υπόδειγμα του Ισολογισμού του Ε.Γ.Λ.Σ.

Οι λογαριασμοί αυτοί είναι οι εξής:

ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ
Συμμετοχές και άλλες μακροπρόθεσμες χρηματοοικονομικές Απαιτήσεις
18.00 Συμμετοχές σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις
18.02 και
18.03 Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις κατά συνδεδεμένων επιχειρήσεων

Κ ΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ
Απαιτήσεις
33.11 και
33.12 Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις κατά συνδεδεμένων επιχειρήσεων

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις
44.14 και
45.15 Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις προς συνδεδεμένες επιχειρήσεις
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις
53.10 και
53.11 Υποχρεώσεις προς συνδεδεμένες επιχειρήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΥΠΟΚΕΙΝΤΑΙ ΣΕ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ

2.1 Όρια σύνταξης Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

(Για πρώτη φορά οι επιχειρήσεις που υπερβαίνουν τα
2 από τα 3 κριτήρια επί δύο συνεχείς χρήσεις)

Αριθμητικά όρια (άρθρο 92, ν2190/1920) Ισχύουν από 1.1.2002	Μετά την αφαίρεση των ενδοεταιρικών συναλλαγών	Χωρίς την αφαίρεση των ενδοεταιρικών συναλλαγών
Ενεργητικό	3.700.000	4.440.000
Κύκλος Εργασιών	7.400.000	8.880.000
Προσωπικό	250 άτομα	250 άτομα

Όταν, σε δύο συνεχόμενες χρήσεις, η επιχείρηση κάνει υπέρβαση των δύο από τα παραπάνω τρία κριτήρια τότε υπάρχει υποχρέωση σύνταξης ενοποιημένων καταστάσεων από την αμέσως επόμενη χρήση.

2.2 Επιχειρήσεις απαλλασσόμενες από την υποχρέωση καταρτίσεως ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Σύμφωνα με το νόμο οι περιπτώσεις στις οποίες παρέχεται απαλλαγή από την υποχρέωση καταρτίσεως ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων είναι οι ακόλουθες:

- Απαλλάσσεται η μητρική ανώνυμη εταιρεία επενδύσεων-χαρτοφυλακίου ή διαχειρίσεως αμοιβαίων κεφαλαίων, εφόσον συγχρόνως:
  - 1) κατά τη διάρκεια της χρήσεως δεν είχε άμεση ή έμμεση ανάμειξη στη διοίκηση της θυγατρικής επιχειρήσεως,
  - 2) δεν άσκησε το δικαίωμα ψήφου κατά το διορισμό οργάνων της θυγατρικής, που αναφέρει ο νόμος, κατά τη διάρκεια της χρήσεως, καθώς και των πέντε προηγούμενων χρήσεων
  - 3) έχει χορηγήσει δάνεια μόνο σε επιχειρήσεις στις οποίες έχει συμμετοχή
  - 4) η εξακρίβωση των προηγούμενων προϋποθέσεων γίνεται από τον υπουργό Εμπορίου, που παρέχει και την απαλλαγή (άρ. 91).
- Απαλλάσσεται η μητρική επιχείρηση όταν το σύνολο των υποκείμενων σε ενοποίηση επιχειρήσεων δεν υπερβαίνει τα όρια των δύο από τα τρία κριτήρια που αναφέραμε στην ενότητα 2.1 (αρθ.92)
- Απαλλάσσεται η Μητρική που διέπεται από το Ελληνικό δίκαιο και ταυτόχρονα είναι η ίδια θυγατρική Μητρικής που διέπεται από το δίκαιο κράτους-μέλους της Ε.Ε. όταν:
- Η κορυφαία Μητρική κατέχει όλες τις μετοχές ή μερίδια της απαλλασσόμενης επιχείρησης ή
- Η κορυφαία Μητρική κατέχει τουλάχιστον το 90% των μετοχών ή μεριδίων της απαλλασσόμενης επιχείρησης, και οι λοιποί μέτοχοι 10% εγκρίνουν την απαλλαγή.

Εάν η ενδιάμεση μητρική-θυγατρική επιχείρηση δεν υπάγεται σε μια από τις δυο περιπτώσεις και οι μέτοχοι ή εταίροι οι οποίοι κατέχουν μετοχές 10% δεν έχουν ζητήσει το αργότερο 6μήνες πριν από το τέλος της χρήσης την κατάρτιση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, τότε μπορεί να απαλλαγεί από την υποχρέωση αυτή. Αν πάλι υπάγεται σε μια από τις περιπτώσεις αυτές αλλά η κορυφαία μητρική δεν διέπεται από το δίκαιο κράτους-μέλους και σ' αυτή τη περίπτωση μπορεί να απαλλαγεί από την υποχρέωση ενοποίησης.

2.3 Υποχρεωτικές εξαιρέσεις ενοποίησης

Σύμφωνα με την Ελληνική Νομοθεσία μία ή περισσότερες επιχειρήσεις υποχρεωτικά δεν πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στην ενοποίηση ενός ομίλου όταν ασκούν δραστηριότητες τόσο διαφορετικές, ώστε η ενσωμάτωσή τους να έρχεται σε αντίθεση με την επιβαλλόμενη υποχρέωση εμφάνισης της πραγματικής εικόνας της περιουσιακής διάρθρωσης των επιχειρήσεων του ομίλου (άρθρο 98)

Το γεγονός και μόνο ότι οι προς ενοποίηση επιχειρήσεις είναι άλλες βιομηχανικές, άλλες εμπορικές και άλλες παροχής υπηρεσιών ή ότι αυτές οι επιχειρήσεις ασκούν βιομηχανικές ή εμπορικές δραστηριότητες για διαφορετικά προϊόντα ή παρέχουν διαφορετικές υπηρεσίες, δεν αποτελεί λόγο εφαρμογής της προηγούμενης παραγράφου

Συνεπώς από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι αυτό δεν ισχύει απλά για επιχειρήσεις με διαφορετικά προϊόντα ή υπηρεσίες, αλλά μόνο όταν έχουμε ριζικά διαφορετική περιουσιακή διάρθρωση ή χρηματοοικονομική θέση, όπως για παράδειγμα μία τραπεζική και μία βιομηχανική επιχείρηση. Οι επιχειρήσεις αυτές δεν πρέπει να περιλαμβάνονται στην ενοποίηση, επειδή είναι τελείως διαφορετικός ο χώρος δραστηριότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα των τραπεζών από εκείνον του εμποροβιομηχανικού τομέα. Συνεπώς στην χώρα μας ισχύουν τα παραπάνω παρά το γεγονός ότι το 'ΔΛΠ 27' δεν δικαιολογεί αυτή την εξαίρεση με το σκεπτικό ότι οποιαδήποτε ουσιώδης διαφορά μπορεί να υπερκεραστεί με την παροχή συμπληρωματικών πληροφοριών στο ενοποιημένο προσάρτημα.

2.4 Δυνητικές εξαιρέσεις ενοποίησης

Σύμφωνα με το άρθρο 97 του Ν. 2190/1920 μια επιχείρηση μπορεί να μη συμπεριληφθεί στην ενοποίηση στις παρακάτω περιπτώσεις:

•Όταν παρουσιάζει επουσιώδες ενδιαφέρον σε σχέση με τον επιδιωκόμενο με την ενοποίηση σκοπό, την εμφάνιση δηλαδή της πραγματικής χρηματοοικονομικής θέσης και των αποτελεσμάτων χρήσης του συνόλων των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση και

•Όταν συντρέχει μία ή περισσότερες από τις παρακάτω περιπτώσεις:

- Όταν υπάρχουν περιορισμοί που θίγουν ουσιαστικά την άσκηση από την μητρική των δικαιωμάτων στην περιουσία ή την διαχείριση της προς ενοποίηση εταιρείας
- Όταν δεν είναι δυνατόν να συλλεχθούν οι απαραίτητες για την ενοποίηση πληροφορίες χωρίς δυσανάλογα έξοδα ή αδικαιολόγητες καθυστερήσεις
- Όταν αποκλειστικός σκοπός της μητρικής είναι να μεταβιβάσει τις μετοχές ή τα μερίδια της θυγατρικής,

• Η μητρική επιχείρηση μπορεί να μην περιληφθεί στην ενοποίηση, όταν δεν ασκεί οποιαδήποτε βιομηχανική ή εμπορική δραστηριότητα και κατέχει μετοχές ή μερίδια σε θυγατρική επιχείρηση με βάση κοινή συμφωνία με μια ή περισσότερες

επιχειρήσεις που δεν συμπεριλαμβάνονται στην ενοποίηση (άρθρο 99, παρ. 1).

2.5 Δυνητικά Δικαιώματα Ψήφου

Μία οντότητα μπορεί να κατέχει δικαιώματα αγοράς μετοχών (ΔΑΜ), δικαιώματα προαίρεσης για αγορά (ΔΠΑ), εργαλεία δανεισμού ή Ιδίων Κεφαλαίων που είναι μετατρέψιμα σε συνήθεις μετοχές ή άλλα παρόμοια εργαλεία τα οποία δυνητικώς, εάν εξασκηθούν ή μετατραπούν, δίνουν στην οντότητα δικαιώματα ψήφου, ή μειώνουν τα δικαιώματα ψήφου μίας άλλης οντότητας, πάνω στις χρηματοοικονομικές και λειτουργικές πολιτικές μίας άλλης οντότητας («δυνητικά δικαιώματα ψήφου»).

Η ύπαρξη και η επίπτωση των δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου τα οποία είναι *άμεσα εξασκήσιμα ή μετατρέψιμα*, συμπεριλαμβανομένων των δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου που κατέχονται από μία άλλη οντότητα, *λαμβάνονται υπόψη* όταν γίνεται έλεγχος του κατά πόσο μία οντότητα έχει το δικαίωμα να ελέγχει/διαμορφώνει τις χρηματοοικονομικές και λειτουργικές πολιτικές μίας άλλης οντότητας.

Τα δυνητικά δικαιώματα ψήφου δεν είναι άμεσα εξασκήσιμα ή μετατρέψιμα όταν, π.χ., δεν μπορούν να εξασκηθούν ή να μετατραπούν μέχρι μία μελλοντική ημερομηνία ή μέχρι να λάβει χώρα ένα μελλοντικό γεγονός.

Στην εξέταση του κατά πόσον τα δυνητικά δικαιώματα ψήφου αποτελούν κριτήριο για δικαίωμα ελέγχου, η οντότητα *εξετάζει όλα τα γεγονότα και τις συνθήκες* (συμπεριλαμβανομένων των όρων εξάσκησης των δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου, καθώς και οποιωνδήποτε άλλων συμβατικών διευθετήσεων λαμβανομένων υπόψη είτε κεχωρισμένα είτε σε συνδυασμό) τα οποία επηρεάζουν τα δυνητικά δικαιώματα ψήφου, εκτός από τις προθέσεις της διεύθυνσης και τη χρηματοοικονομική δυνατότητα (της διεύθυνσης) να εξασκήσει ή να μετατρέψει τα δικαιώματα.

2.6 Διαφορές Ενοποίησης Αρχικού Συμφηφισμού

Κατά την απάλειψη της συμμετοχής της μητρικής στα Ίδια Κεφάλαια της θυγατρικής δημιουργείται κατά την πρώτη ενοποίηση χρεωστική ή πιστωτική διαφορά ενοποίησης.

Αιτίες δημιουργίας «Διαφοράς ενοποίησης»

- Δημιουργείται χρεωστική διαφορά:
Όταν η αξία των συμμετοχών της μητρικής είναι μεγαλύτερη από τα ίδια κεφάλαια της θυγατρικής
- Δημιουργείται πιστωτική διαφορά ενοποίησης:
Όταν η αξία των συμμετοχών της μητρικής είναι μικρότερη από τα ίδια κεφάλαια της θυγατρικής

2.6.1 Γενικά περί διαφορών ενοποίησης

Όταν μία επιχείρηση αποκτά μετοχές ή εταιρικά μερίδια μιας άλλης επιχείρησης στα λογιστικά της βιβλία καταχωρεί την αξία κτήσεώς τους. Η αξία κτήσεως των συμμετοχών είναι συνήθως διαφορετική της εσωτερικής λογιστικής αξίας αυτών. Κατά την απόσβεση της συμμετοχής της κυρίαρχης(μητρικής) στα ίδια κεφάλαια της εξαρτημένης (θυγατρικής) δημιουργείται κατά την πρώτη ενοποίηση χρεωστική ή πιστωτική διαφορά ενοποίησης.

Η Πιστωτική διαφορά ενοποίησης δημιουργείται όταν η αξία κτήσης της συμμετοχής της κυρίαρχης είναι μικρότερη από την αξία των ιδίων κεφαλαίων της εξαρτημένης , καταχωρείται στο λογαριασμό 16.91.01 <<Εξοδα πολυετούς απόσβεσης-Διαφορές ενοποίησης-Πιστωτική διαφορά ενοποίησης>> και εμφανίζεται στον ενοποιημένο ισολογισμό στο λογαριασμό <<Ίδια κεφάλαια>>.

2.6.2 Η αξία κτήσης της συμμετοχής είναι μεγαλύτερη από την αξία των ιδίων κεφαλαίων (Χρεωστική διαφορά ενοποίησης)

Η Χρεωστική διαφορά ενοποίησης δημιουργείται όταν η αξία κτήσης της συμμετοχής της κυρίαρχης(μητρικής) είναι μεγαλύτερη από την αξία των ιδίων κεφαλαίων της εξαρτημένης , καταχωρείται στο λογαριασμό 16.91.00 <<Εξοδα πολυετούς απόσβεσης-Διαφορές ενοποίησης-Χρεωστική διαφορά ενοποίησης >> και εμφανίζεται στον ενοποιημένο ισολογισμό στο λογαριασμό 16<< Ασώματες ακινητοποιήσεις>>.

Οι διαφορές ενοποίησης καταχωρούνται , κατά το δυνατόν, απευθείας στα στοιχεία του ενοποιημένου ισολογισμού , στα οποία η τρέχουσα αξία (μέθοδος της αγοράς) είναι μεγαλύτερη ή μικρότερη από την λογιστική τους αξία.

Κατά την μέθοδο της Αγοράς η ιθύνουσα εταιρία χρεώνει τον λογαριασμό της συμμετοχής με την τρέχουσα αξία των μετοχών της εξαρτημένης κατά τον χρόνο της αγοράς, με την υπόθεση ότι το ποσό που κατέβαλε η ιθύνουσα κατά τον χρόνο της αγοράς αντανakλά την τρέχουσα αξία των μετοχών, κατά τον χρόνο αυτόν. Το σημαντικό της αρχής αυτής είναι ότι κατά την ενοποίηση, τα περιουσιακά στοιχεία της εξαρτημένης, συμπεριλαμβανομένου και του goodwill (υπεραξία επιχείρησης), πρέπει να αποτιμηθούν στην τρέχουσα αξία τους, κατά την ημέρα απόκτησης της συμμετοχής, προτού οι αξίες αυτών συναθροιστούν με τις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων της κυρίαρχης εταιρίας.

2.6.3 Η τιμή κτήσεως της συμμετοχής είναι μικρότερη από την λογιστική αξία των ιδίων κεφαλαίων (Πιστωτική διαφορά ενοποίησης)

Στην περίπτωση που η αξία κτήσεως της συμμετοχής είναι μικρότερη της αντίστοιχης λογιστικής της αξίας, η επί έλλειπτον πιστωτική διαφορά μπορεί να οφείλεται σε υποτίμηση στοιχείων του ενεργητικού, επειδή αυτά εμφανίζονται υπερτιμημένα στο ισολογισμό της θυγατρικής ή υπερτίμηση στοιχείων του παθητικού, επειδή αυτά εμφανίζονται υποτιμημένα στο ισολογισμό της θυγατρικής ή και τα δύο.

Στην λογιστική της ενοποίησης εκείνο που ερευνάται είναι αν η υποτίμηση στοιχείου του ενεργητικού ή η υπερτίμηση στοιχείου του παθητικού ήταν γνωστή στην μητρική επιχείρηση κατά τον χρόνο που αγόρασε τις μετοχές ή τα εταιρικά μερίδια της θυγατρικής.

Γιατί, αν οι άνω διαφορές δεν υπήρχαν κατά τον χρόνο της απόκτησης των συμμετοχών, αλλά δημιουργήθηκαν μεταγενέστερα, τότε η πιστωτική διαφορά της πρώτης ενοποίησης χρησιμοποιείται για να αναπροσαρμοσθούν ανάλογα τα ως άνω περιουσιακά στοιχεία της θυγατρικής ώστε οι λογιστικές αξίες αυτών να προσαρμοσθούν με τις τρέχουσες αξίες κατά την ημερομηνία της πρώτης ενοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 103 του Ν. 2190/20.

Αν υποθέσουμε ότι κατά τον χρόνο της πρώτης ενοποίησης (π.χ. διαχειριστική χρήση 1.1.-31.12.2010) περιλαμβάνεται στα βιβλία της θυγατρικής ένας επισφαλής πελάτης, ο οποίος κατά τον χρόνο αποκτήσεως των συμμετοχών της θυγατρικής από την μητρική (π.χ. διαχειριστική χρήση 1.1.-31.12.2008) ήταν βεβαίως εισπράξεως και για τον οποίο η θυγατρική επιχείρηση δεν σχημάτισε πρόβλεψη στα βιβλία της , τότε στον ενοποιημένο ισολογισμό η πιστωτική διαφορά ενοποίησης θα εμφανισθεί στον λογαριασμό 44.11 <<Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις>>.

Σε διαφορετική περίπτωση, αν δηλαδή οι διαφορές που προκύπτουν κατά τον αρχικό συμψηφισμό δεν μπορούν να αναπροσαρμόσουν τα περιουσιακά στοιχεία της θυγατρικής, τότε η διαφορά εμφανίζεται στα λογιστικά βιβλία ενοποίησης της κυρίαρχης στον λογαριασμό 16.91 <<Διαφορές ενοποίησης>>.

Τέλος , εάν , κατά τον χρόνο αποκτήσεως των συμμετοχών από την μητρική ήταν γνωστό ότι , τα ενεργητικά στοιχεία της θυγατρικής στον ισολογισμό της ήταν υπερτιμημένα ή τα παθητικά της στοιχεία υποτιμημένα και για το λόγο αυτό η μητρική μείωσε το τίμημα αποκτήσεως των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων της θυγατρικής , τότε θεωρείται ότι την πρόβλεψη για ενδεχόμενη απώλεια κεφαλαίου από τις ανωτέρω διαφορές, τη σχημάτισε η μητρική επιχείρηση με μείωση του τιμήματος αγοράς όπως παρακάτω:

Λογιστική αξία μετοχών (ή εταιρικών μεριδίων) Θυγατρικής κατά το χρόνο αγοράς από τη μητρική επιχείρηση	90.000 €
Μείον: Πρόβλεψη για ενδεχόμενη απώλεια κεφαλαίου θυγατρικής	3.000 €
Αξία κτήσεως μετοχών (ή εταιρικών μεριδίων)	87.000 €

2.6.4 Λογιστική Αντιμετώπιση διαφοράς ενοποίησης. Ο Ν. 2190/1920 (άρθρο 103, παρ.3) επιτρέπει όπως για τις διαφορές ενοποίησης εφαρμόζεται η λογιστική αντιμετώπιση, όπως στον παρακάτω πίνακα :

Διαφορές ενοποίησης	Καταχωρούνται στους λογαριασμούς της μητρικής	Υπόκεινται σε απόσβεση από τη μητρική	Εμφανίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό
Χρεωστική	16.91.00 «Ασώματες ακινητοποιήσεις- Διαφορά ενοποίησης χρεωστική» ή 41.91 «Αποθεματικά Διαφορά ενοποίησης »	Εφάπαξ ή τμηματικά και ισόποσα εντός πέντε ετών Όχι	Ασώματες ακινητοποιήσεις Αποθεματικά κεφάλαια
Πιστωτική	16.91.01 «Ασώματες ακινητοποιήσεις- Διαφορά ενοποίησης πιστωτική »	Όχι	Ίδια κεφάλαια

Όποια από τις άνω δύο δυνατότητες εμφάνισης της χρεωστικής διαφοράς ενοποίησης επιλέξει η μητρική επιχείρηση κατά την πρώτη ενοποίηση, είναι υποχρεωμένη από το Ν.2190/1920 (άρθρο 104 παρ.2) να εφαρμόζει παγίως και κατά τις επόμενες ενοποιήσεις.

2.7 Μέθοδοι Ενοποίησης των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων²

Για την κατάρτιση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ακολουθούν οι έξι μέθοδοι ενοποίησης:

- Πλήρης ή Ολική ενοποίηση
- Μέθοδος Αναλογικής Ενοποίησης για Κοινοπραξίες ή από Κοινού Ελεγχόμενες Οντότητες
- Μέθοδος της καθαρής θέσης

2.7.1 Πλήρης ή Ολική ενοποίηση (άρθρα 100-105,ν.2190/1920)

Αφού αναμορφωθούν οι ατομικές οικονομικές καταστάσεις ώστε να είναι κατάλληλες για ενοποίηση, τότε, όλα τα ομοειδή στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού, των εσόδων και των εξόδων αθροίζονται και το σύνολό τους εμφανίζεται στους οικείους λογαριασμούς των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ως εάν η μητρική και οι θυγατρικές αποτελούσαν μια ενιαία οικονομική μονάδα.

Ο κανόνας της πλήρους ενοποίησης προβλέπει:

- 1.** Την πλήρη (γραμμή προς γραμμή και ολική) ενοποίηση
- 2.** Το διαχωρισμό των κεφαλαίων στα ανήκοντα στη μητρική και στα δικαιώματα μειοψηφίας.

---

² Γαλυφιανάκης Γιώργος – ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις (ορισμοί έννοιες και μέθοδοι)

2.7.2 Μέθοδος Αναλογικής Ενοποίησης (Proportionate Method of Consolidation) για Κοινοπραξίες ή από Κοινού Ελεγχόμενες Οντότητες

Το ΔΛΠ 31 Δικαιώματα σε Κοινοπραξίες (Interests in Joint Ventures) διακρίνει τις κοινοπραξίες σε τρεις κατηγορίες:

- α) Από κοινού ελεγχόμενες εργασίες.
- β) Από κοινού ελεγχόμενα περιουσιακά στοιχεία.
- γ) Από κοινού ελεγχόμενες οικονομικές μονάδες.

Στις δύο πρώτες περιπτώσεις συνήθως δεν υπάρχουν αυτόνομες οικονομικές μονάδες. Στην πρώτη, ο κάθε κοινοπρακτών εκτελεί στις εγκαταστάσεις του το τμήμα της εργασίας που έχει αναλάβει και το έσοδό του αφορά το τμήμα που συμβατικώς καθορίζεται από το έσοδο της συνολικής εργασίας που εκτελείται.

Στη δεύτερη, ο κάθε κοινοπρακτών εκμεταλλεύεται το τμήμα του περιουσιακού στοιχείου που του αναλογεί και καταχωρεί το αναλογούν έσοδο στα δικά του λογιστικά βιβλία. Ομοίως, δαπάνες που αναλαμβάνονται και αφορούν το περιουσιακό στοιχείο συνολικά, επιμερίζονται σε κάθε κοινοπρακτούντα, σύμφωνα με τον συμβατικό διακανονισμό.

Στην τρίτη περίπτωση, υπάρχει αυτόνομη οικονομική μονάδα η οποία μπορεί να έχει οποιαδήποτε νομική μορφή. Στην περίπτωση αυτή, στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του κοινοπρακτούντος, οι συμμετοχές σε κοινοπραξίες απεικονίζονται:

- α) Είτε με τη μέθοδο της Αναλογικής Ενοποίησης γραμμή προς γραμμή (line - by - line proportionate method of consolidation),
- β) Είτε με τη μέθοδο της καθαρής θέσης (equity method of consolidation) όπως αυτή εφαρμόζεται για την απεικόνιση των συμμετοχών σε συγγενείς επιχειρήσεις

2.7.3 Μέθοδος της καθαρής θέσης

- Ενοποίηση της μιας σειράς
- Η ενοποίηση των λογιστικών καταστάσεων μιας μητρικής και μιας συγγενούς σύμφωνα με το ΔΛΠ 28.

- ΔΛΠ 28: η επένδυση καταχωρείται αρχικά στο κόστος και αναπροσαρμόζεται μετέπειτα για τη μεταβολή του μεριδίου του επενδυτή στην καθαρή θέση της εκδότριας δηλ. ο λογαριασμός της επένδυσης αυξομειώνεται περιοδικά ως εξής:
  - Αυξάνεται με την αναλογία της επένδυσης στα κέρδη που πραγματοποίησε η συγγενής εταιρία
  - Μειώνεται με την αναλογία της επένδυσης στη ζημιά που πραγματοποίησε η συγγενής εταιρία
  - Μειώνεται με τα μερίσματα που εισπράττει η μητρική από συγγενή εταιρία
  - Αν το κόστος κτήσης > αναλογίας στη λογιστική καθαρή θέση της συγγενούς, η διαφορά θεωρείται goodwill και αποσβένεται σε περίοδο όχι μεγαλύτερη από 40 χρόνια.

2.8 Σενάρια Εκποίησης θυγατρικών

Κατά τη διάρκεια του έτους, μία οντότητα μπορεί να πωλήσει μέρος ή ολόκληρο το ποσοστό που κατέχει σε μία θυγατρική.

Τα πιθανά σενάρια εκποίησης είναι τα εξής:

- (α) εκποίηση **ολόκληρου** του ποσοστού που κατέχεται σε μία θυγατρική
- (β) εκποίηση μέρους του ποσοστού που κατέχεται σε μία θυγατρική, και μετά την εκποίηση να κατέχεται ακόμη ο **έλεγχος** της θυγατρικής
- (γ) εκποίηση μέρους του ποσοστού που κατέχεται σε μία θυγατρική, και μετά την εκποίηση η πρώην θυγατρική να έχει μετατραπεί σε **συνδεδεμένη**
- (δ) εκποίηση μέρους του ποσοστού που κατέχεται σε μία θυγατρική, και μετά την εκποίηση η πρώην θυγατρική να έχει μετατραπεί σε **απλή επένδυση**.
  - Όταν μία οντότητα εκποιεί μέρος ή ολόκληρο το ποσοστό της σε μία θυγατρική, αυτό πρέπει να αντικατοπτρίζεται τόσο στις ξεχωριστές χρηματοοικονομικές καταστάσεις της μητρικής όσο και στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

2.8.1 Ξεχωριστές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Μητρικής

Σε όλα τα σενάρια (α) – (δ) πιο πάνω, το κέρδος ή ζημιά της μητρικής στην εκποίηση της θυγατρικής υπολογίζεται ως εξής:

Αντίτιμο που εισπράττεται	χ
Μείον:	
Λογιστική αξία (συνήθως το κόστος) των μετοχών που εκποιούνται	(χ)
Μείον: Φορολογία	χ
Καθαρό κέρδος (ζημιά) για τη μητρική	(χ)
	χ

- Το κέρδος ή ζημιά συνήθως αναφέρεται ως ασυνήθιστο κονδύλι (exceptional item). Σε αυτή την περίπτωση πρέπει να γνωστοποιηθεί ξεχωριστά στο κύριο μέρος της Κατάστασης Πλήρων Εισοδημάτων/ Κατάστασης Αποτελεσμάτων της μητρικής, μετά τον υπολογισμό του κέρδους από εργασίες.
- Η φορολογία που προκύπτει από την εκποίηση πάντα υπολογίζεται με βάση το κέρδος στις ξεχωριστές χρηματοοικονομικές καταστάσεις της μητρικής. Η φορολογία αυτή ενοποιείται στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

2.8.2 Εκποίηση που Οδηγεί σε Απώλεια του Ελέγχου

Σε περίπτωση εκποίησης που οδηγεί σε απώλεια του ελέγχου, δηλαδή όταν η θυγατρική εκποιείται πλήρως, ή μετατρέπεται σε συνδεδεμένη ή απλή επένδυση, η μητρική:

(α) Αναγνωρίζει:

- (i) το αντίτιμο που εισπράττεται (το προϊόν πώλησης)
- (ii) οποιαδήποτε επένδυση διακρατείται στην πρώην θυγατρική επιμετρημένη στη δίκαιή της αξία κατά την ημερομηνία της εκποίησης

(β) Αποαναγνωρίζει:

- (i) τα στοιχεία ενεργητικού και τις υποχρεώσεις της θυγατρικής κατά την ημερομηνία της εκποίησης
- (ii) την υπεραξία στη θυγατρική
- (iii) το συμφέρον άνευ ελέγχου κατά την ημερομηνία της εκποίησης (συμπεριλαμβανομένων οποιωνδήποτε στοιχείων των Άλλων Πλήρων Εισοδημάτων που αποδίδονται σε αυτό)

(γ) Αναγνωρίζει:

το κέρδος ή τη ζημιά στην εκποίηση που υπολογίζεται ως εξής:

Αντίτιμο που εισπράττεται		χ
Δίκαιη αξία του συμφέροντος που διακρατείται		<u>χ</u>
		χ
Καθαρά στοιχεία ενεργητικού της θυγατρικής που ήταν αναγνωρισμένα πριν από την εκποίηση:		
(i) Καθαρά στοιχεία ενεργητικού	χ	
(ii) Υπεραξία	χ	
(iii) Συμφέρον άνευ ελέγχου κατά την εκποίηση	<u>(χ)</u>	<u>(χ)</u>
		χ
Μείον: Φορολογία (όπως στη μητρική)		<u>(χ)</u>
Καθαρό κέρδος (ζημιά) για τον όμιλο		χ

- Η προσέγγιση στο ΔΛΠ 27 είναι ότι η *απώλεια του ελέγχου* σε μία θυγατρική αφορά στην ανταλλαγή μίας θυγατρικής με κάτι άλλο, παρά με τη συνέχιση της διακράτησης της επένδυσης.
- Η αύξηση ή ζημιά στην εκποίηση συμπεριλαμβάνει δύο στοιχεία:

(α) μία «αύξηση που πραγματοποιείται» (*realised gain*) στην εκποίηση του συμφέροντος που πωλείται

(β) μία «αύξηση που διακρατείται» (*holding gain*) στο συμφέρον που διακρατείται.

Αύξηση που πραγματοποιείται (realised gain)		
Αντίτιμο που εισπράττεται	X	
Καθαρά στοιχεία ενεργητικού που		
Εκποιούνται	(X)	X
Αύξηση που διακρατείται (holding gain)		
Καθαρά στοιχεία ενεργητικού που		
διακρατούνται (σε δίκαιη αξία)	X	
Καθαρά στοιχεία ενεργητικού που		
διακρατούνται (σε λογιστική αξία)	<u>(X)</u>	<u>X</u>
Συνολική αύξηση (total gain)		<u>X</u>
		<u><u>X</u></u>

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Η Ρ κατείχε το 70% της Δ για δύο έτη και αποφάσισε να το πωλήσει. Η υπεραξία είχε υπολογιστεί εφαρμόζοντας τη «μέθοδο συνολικής υπεραξίας». Δεν υπήρχε οποιαδήποτε μείωση της υπεραξίας.

Σχετικές λεπτομέρειες έχουν ως εξής:

	€
Κόστος της επένδυσης	2,000
– Δίκαιη αξία των καθαρών στοιχείων ενεργητικού κατά την εξαγορά	1,900
– Δίκαιη αξία του συμφέροντος άνευ ελέγχου κατά την εξαγορά	800
Προϊόν πώλησης	3,000
– Καθαρά στοιχεία ενεργητικού κατά την εκποίηση	2,400

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

3.1 Νόμος 2190/1920 Περι Ανωνύμων Εταιριών Υπόχρεοι Σύνταξης Ενοποιημένων Λογαριασμών

Υποχρέωση να συντάξει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/20 έχει κάθε επιχείρηση που διέπεται από το ελληνικό δίκαιο και είναι μητρική με την έννοια της περιπτώσεως α' της παραγράφου 5 του άρθρου 42ε του Κ.Ν.2190/20.

3.2 Νομική Μορφή των Επιχειρήσεων προς Ενοποίηση

Για να υπάρχει υποχρέωση ενοποίησης θα πρέπει η εταιρική μορφή είτε της μητρικής είτε μίας ή περισσοτέρων από τις ενοποιημένες επιχειρήσεις να είναι είτε Ανώνυμη Εταιρεία, είτε Ε.Π.Ε. είτε ετερόρρυθμη κατά μετοχές εταιρεία (Άρθρο 90).

Η σύνταξη ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων δεν δημιουργεί οποιαδήποτε υποχρέωση φορολογική ή άλλη για τις επιχειρήσεις που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση, αλλά ούτε και δικαίωμα μερίσματος, πέραν των υποχρεώσεων και δικαιωμάτων που προκύπτουν από τις επί μέρους (ετήσιες) οικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων αυτών και οι οποίες εκτός των ενοποιημένων καταστάσεων, εξακολουθούν να καταρτίζονται και να δημοσιεύονται τις δικές τους ετήσιες οικονομικές καταστάσεις.

Η μητρική απαλλάσσεται από την υποχρέωση να αναλύει στο προσάρτημα της ορισμένες πληροφορίες για τις θυγατρικές της, όπως το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων και το συνολικό αποτέλεσμα της τελευταίας χρήσης, εφόσον οι πληροφορίες αυτές περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες καταστάσεις που καταρτίζει (άρθρο 43α του Κ.Ν. 2190/20 παρ. 1 περ. β' εδάφιο τελευταίο).

3.3 Επιχειρήσεις που δεν Υπόκεινται στη Σύνταξη Ενοποιημένων Λογαριασμών

Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρ. 91 του Κ.Ν. 2190/20, απαλλάσσονται από την υποχρέωση κατάρτισης ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων οι μητρικές επιχειρήσεις Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου και διαχείρισης Αμοιβαίων Κεφαλαίων, με τις προϋποθέσεις που ορίζει το άρθρο αυτό.

Οι Τραπεζικές επιχειρήσεις και τα άλλα πιστωτικά ιδρύματα τα οποία εξαιρούνται γενικά από τις διατάξεις που αναφέρονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις (άρθρο 112 παρ. 12).

Επίσης, δεν υπάρχει σχετική υποχρέωση σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 92 και 112 παρ. 11 του Κ.Ν. 2190/20, και στην περίπτωση που κατά την ημερομηνία κλεισίματος του Ισολογισμού της μητρικής επιχείρησης, το σύνολο των υποκειμένων σε ενοποίηση επιχειρήσεων δεν υπερβαίνουν με βάση τις τελευταίες ετήσιες οικονομικές καταστάσεις τους, τα όρια των δύο (2) από τα τρία (3) κριτήρια που ισχύουν και αναφέρουμε παρακάτω.

Η ευχέρεια της απαλλαγής αυτής παρέχεται και στις επιχειρήσεις που παύουν να υπερβαίνουν τα όρια αυτά σε δύο (2) τουλάχιστον συνεχείς χρήσεις, και παύει να παρέχεται η απαλλαγή αυτή, όταν υπερβούν τα όρια αυτά σε δύο (2) συνεχείς χρήσεις.

ΣΗΜΕΙΩΝΕΤΑΙ ότι δεν ισχύει η απαλλαγή αν μία από τις υποκειμένες επιχειρήσεις είναι εταιρεία, της οποίας οι μετοχές έχουν εισαχθεί σε Χρηματιστήριο αξιών κράτους μέλους της Ε.Ε. (άρθρο 92 παρ. 3).

3.4 Βασικές αρχές που διέπουν την ενοποίηση

Οι βασικές αρχές που διέπουν την ενοποίηση είναι οι εξής:

A. Η αρχή της πραγματικής εικόνας

- Η αρχή αυτή καθιερώνεται με τη διάταξη του άρθρου 42α παράγρ.3 του Ν. 2190/1920 για τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις των Α.Ε.

- Η αρχή αυτή επιβάλλεται με τη διάταξη του άρθρου 100 παράγρ.3 του ίδιου νόμου που ορίζει ότι «οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις πρέπει να εμφανίζουν την πραγματική εικόνα της περιουσιακής διάρθρωσης, της χρηματοοικονομικής θέσης, καθώς και των αποτελεσμάτων χρήσης του συνόλου των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση».

B. Η αρχή της σαφήνειας

- Η αρχή αυτή καθιερώνεται με τη διάταξη του άρθρου 42α παράγρ.2 του Ν. 2190/1920 για τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις των Α.Ε.

- Η αρχή αυτή επιβάλλεται με τη διάταξη του άρθρου 100 παράγρ.2 του ίδιου νόμου, που ορίζει ότι «οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις πρέπει να καταρτίζονται με σαφήνεια».

Γ. Η αρχή της καταρτίσεως των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου

- Η αρχή αυτή καθιερώνεται με τη διάταξη του άρθρου 100 παράγρ. 2 του Ν. 2190/1920, που ορίζει ότι «οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις πρέπει να καταρτίζονται και να ανταποκρίνονται στις σχετικές διατάξεις του παρόντος νόμου».

Δ. Η αρχή της διάρθρωσης των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων κατά παρόμοιο τρόπον με τη διάρθρωση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων

- Η αρχή αυτή καθιερώνεται με τη διάταξη του άρθρου 101 παράγρ.2 του Ν. 2190/1920.

Αρχές και κανόνες αποτιμήσεως των στοιχείων των ενοποιούμενων εταιριών

Οι αρχές αυτές που έχουν επιβληθεί από τις διατάξεις του άρθρου παράγρ.14 και του άρθρου 43 Ν. 2190/1920, στις οποίες παραπέμπει η διάταξη του άρθρου 105 του ίδιου νόμου είναι οι εξής:

- Η αρχή going concern
(θεωρείται δεδομένη η συνέχιση της δραστηριότητας της εταιρίας)
- Η αρχή της συνέπειας των λογιστικών μεθόδων
(οι μέθοδοι αποτιμήσεως εφαρμόζονται πάγια, χωρίς μεταβολές από χρήση σε χρήση)
- Η αρχή της συντηρητικότητας
(όπως σε κάθε χρήση περιλαμβάνονται μόνον τα πραγματοποιηθέντα κέρδη)

3.5 ΤΙ Περιλαμβάνουν οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 100 του Κ.Ν. 2190/20, οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν:

- α) Τον ενοποιημένο Ισολογισμό
- β) Τα ενοποιημένα αποτελέσματα χρήσης
- γ) Το προσάρτημα

Από τις διατάξεις του ανωτέρω άρθρου προκύπτει ότι δεν υπάρχει υποχρέωση κατάρτισης του ενοποιημένου «Πίνακα διάθεσης αποτελεσμάτων» που προβλέπεται από την παρ. 1 του άρθρου 42α του Κ.Ν. 2190/20, ενώ απεναντίας σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθ. 90 του Κ.Ν. 2190/20, η μητρική εταιρεία υποχρεούται πέρα των ανωτέρω καταστάσεων να καταρτίζει και την ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης.

3.6 Έλεγχος Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Κάθε επιχείρηση που καταρτίζει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Κ.Ν. 2190/20, υποχρεούται να τις υποβάλλει στον έλεγχο ενός ή περισσότερων Ορκωτών Ελεγκτών.

Ο υπεύθυνος για τον έλεγχο των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων πρέπει να πιστοποιεί ότι οι καταστάσεις αυτές έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με τον Κ.Ν. 2190/20 και ότι η ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης βρίσκεται σε συμφωνία με τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της ίδιας χρήσης. Για το σκοπό αυτό η ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης πρέπει να τίθεται υπόψη του ελεγκτή, τουλάχιστον 30 ημέρες πριν από την υποβολή της σε δημοσιότητα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθ. 109 του Κ.Ν. 2190/20.

3.7 Δημοσιότητα των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Κάθε επιχείρηση που καταρτίζει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία είναι υποχρεωμένη να τις υποβάλλει έγκαιρα στην κατάλληλη δημοσιότητα, μαζί με την ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης και το σχετικό πιστοποιητικό ελέγχου, σύμφωνα με τα οριζόμενα από τις διατάξεις του άρθρου 109 του Ν. 2190/20.

Η δημοσιότητα πραγματοποιείται ως εξής:

α) Κατάθεση στο μητρώο ανωνύμων εταιρειών της οικείας νομαρχίας είκοσι (20) ημέρες τουλάχιστον πριν από τη συνεδρίαση της τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων. β) Δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (με επιμέλεια της αρμόδιας υπηρεσίας της νομαρχίας). Σημειώνουμε ότι από το νόμο δεν απαιτείται η αυτούσια δημοσίευση του ενοποιημένου ισολογισμού και της ενοποιημένης κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσεως σε πολιτική ή οικονομική εφημερίδα, όπως, αντίθετα απαιτείται από τις διατάξεις της παρ. 5, άρθρου 43β, του Ν. 2190/20 για τον ετήσιο ισολογισμό και τα αποτελέσματα των ΑΕ. και Ε.Π.Ε. Συνεπώς, μια τέτοια δημοσίευση των πιο πάνω ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, μαζί με το σχετικό Πιστοποιητικό Ελέγχου είναι προαιρετική.

3.8 Υπουργική Απόφαση 6511/172/2006 «Δημοσιεύσιμα Συνοπτικά Οικονομικά Στοιχεία των Εταιρειών που συντάσσουν Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις, σύμφωνα με τα υιοθετηθέντα από την Ευρωπαϊκή Ένωση Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ)» (ΦΕΚ Β' 237/23.2.2006)

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Έχοντας υπόψη:

Α. Τις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών» παράγραφο 4 του άρθρου 135), όπως ισχύει που ορίζουν ότι επιπρόσθετα της προβλεπόμενης από τις παραγράφους 1, 2 και 3 του ως άνω άρθρου δημοσιότητας, οι εφαρμόζουσες, είτε υποχρεωτικά είτε προαιρετικά, τα υιοθετηθέντα από την Ευρωπαϊκή Ένωση Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, ανώνυμες εταιρείες και εταιρείες περιορισμένης ευθύνης υποχρεούνται να δημοσιεύουν τα στοιχεία και τις πληροφορίες που ορίζονται με κοινή

Υπουργική Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και του Υπουργού Ανάπτυξης, είτε κατά τα προβλεπόμενα από την παράγραφο 5 του άρθρου 43β του κ.ν. 2190/1920, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Β. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005 (ΦΕΚ Α' 98).

Γ. Τις διατάξεις του π.δ. 81/21.3.2002 (ΦΕΚ 57 Α') περί Συγχώνευσης των Υπουργείων Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών.

Δ. Τις διατάξεις της υπ' αριθμ. Δ. 15/Α/Φ/19/οικ 4889/ 24.3.2004 απόφασης «Ανάθεση Αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Ανάπτυξης Ιωάννη Παπαθανασίου και Γεώργιο Σαλαγκούδη» (ΦΕΚ 528/Β'/26.3.2004), αποφασίζουμε:

Όπως:

1. Τα δημοσιεύόμενα, κατά τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 135 του κ.ν. 2190/1920, συνοπτικά οικονομικά στοιχεία και πληροφορίες των ενοποιημένων και μη ενοποιημένων ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, είναι εκείνα που αποτυπώνονται στα Υποδείγματα 1, 2 και 3, για τις εμπορικές, βιομηχανικές και λοιπές ανώνυμες εταιρείες ή εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, αντίστοιχα. Τα ως άνω συνοπτικά στοιχεία και πληροφορίες δημοσιεύονται στις εφημερίδες, αναρτώνται στη διεύθυνση διαδικτύου της Εταιρίας και υποβάλλονται στην Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, ταυτόχρονα με την ανάρτηση στη διεύθυνση διαδικτύου της Εταιρίας των ετήσιων οικονομικών της καταστάσεων.

2. Οι Εταιρίες μπορούν να παρεκκλίνουν από το περιεχόμενο των κατωτέρω υποδειγμάτων 1, 2 και 3 εάν, αποδεδειγμένα, οι υιοθετούμενες αποκλίσεις υποβοηθούν τον αναγνώστη στο να κατανοήσει πληρέστερα τα παρατιθέμενα στοιχεία. Οι επιτρεπόμενες αποκλίσεις δεν περιλαμβάνουν τη μη παράθεση των προδιαγραφόμενων στοιχείων, εκτός αν τα παραλειπόμενα (ή συγχωνευόμενα) στοιχεία είναι επουσιώδη.

Αντίθετα, στις περιπτώσεις όπου η παράθεση πρόσθετων στοιχείων είναι αναγκαία για την αποφυγή δημιουργίας εσφαλμένων ή παραπλανητικών εντυπώσεων, η παράλειψη των πρόσθετων αυτών στοιχείων δεν είναι επιτρεπτή.

3. Στην περίπτωση που συντάσσονται ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, οικονομικά στοιχεία παρατίθενται σε τέσσερις διακριτές στήλες: στις δύο πρώτες παρατίθενται τα ενοποιημένα μεγέθη (της τρέχουσας και της προηγούμενης χρήσης) και στις δύο επόμενες τα αντίστοιχα μεγέθη της μητρικής εταιρείας, με σαφή ένδειξη των στηλών που αφορούν τα

ενοποιημένα μεγέθη και εκείνων που αφορούν τα μεγέθη της μητρικής εταιρείας.

4. Στην περίπτωση που από τις διατάξεις του νόμου, προκύπτει υποχρέωση σύνταξης και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, επιπρόσθετα παρατίθενται τα παρακάτω:

α. Η επωνυμία και η χώρα της καταστατικής έδρας για κάθε μια από τις εταιρίες ή κοινοπραξίες που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, καθώς και το ποσοστό με το οποίο η μητρική Εταιρία συμμετέχει, άμεσα ή έμμεσα, στο μετοχικό τους κεφάλαιο.

β. Η μέθοδος ενσωμάτωσης που εφαρμόστηκε, για κάθε εταιρία ή κοινοπραξία που περιλαμβάνεται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, με ειδική αναφορά σε τυχόν μεταβολή της μεθόδου ενσωμάτωσης κάποιας εταιρείας ή κοινοπραξίας από χρήση σε χρήση, και επεξήγηση του λόγου μεταβολής της μεθόδου.

γ. Η επωνυμία των εταιριών που:

1. ενσωματώθηκαν στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για πρώτη φορά στην τρέχουσα χρήση ενώ δεν είχαν ενσωματωθεί στην προηγούμενη χρήση, με σύντομη επεξήγηση του λόγου έναρξης της ενσωμάτωσής τους,

2. δεν ενσωματώθηκαν στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις στην τρέχουσα χρήση ενώ είχαν ενσωματωθεί στην προηγούμενη χρήση, με σύντομη επεξήγηση του λόγου μη ενσωμάτωσής τους.

δ. Σε περίπτωση έναρξης ή παύσης ενσωμάτωσης στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, ή μεταβολής της μεθόδου ενσωμάτωσης εταιριών ή κοινοπραξιών, που επέφεραν μεταβολή συνολικά σε ποσοστό άνω του 25% στον κύκλο εργασιών, ή / και στα αποτελέσματα μετά από φόρους της Εταιρίας ή / και στην καθαρή θέση της Εταιρίας στην τρέχουσα χρήση, αναφέρεται η επίπτωση στα παραπάνω μεγέθη (ποσό και ποσοστό).

5. Επιπλέον παρατίθενται διακριτά σε εταιρική και ενοποιημένη βάση, και τα παρακάτω στοιχεία και πληροφορίες:

α. Η συνολική επίπτωση των παρατηρήσεων της έκθεσης ελέγχου του ορκωτού ελεγκτή λογιστή στην καθαρή θέση και τα αποτελέσματα μετά από φόρους, σε περίπτωση που ο τύπος της έκθεσης ελέγχου είναι με εξαιρέσεις που επηρεάζουν τη γνώμη του ελεγκτή. Σε περίπτωση που ο τύπος της έκθεσης ελέγχου είναι με θέματα έμφασης, γίνεται συνοπτική παρουσίαση των εν λόγω θεμάτων. Σε περίπτωση δε που ο ορκωτός ελεγκτής λογιστής, εκφέρει αρνητική γνώμη ή αρνείται να εκφέρει γνώμη, παρατίθεται ο λόγος της άρνησης.

β. Οι ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις.

γ. Σε περίπτωση που σημειώθηκε μεταβολή στις λογιστικές μεθόδους ή στις λογιστικές εκτιμήσεις, αναφέρεται το είδος της μεταβολής και η επίπτωση, εφόσον είναι σημαντική, στα αποτελέσματα και στην καθαρή θέση.

δ. Σε περίπτωση εταιρικών γεγονότων όπως εξαγορά, συγχώνευση άλλης εταιρίας ή κλάδου, απόσχιση κλάδου, αναδιάρθρωση και διακοπή εκμετάλλευσης, αναφέρεται το γεγονός. Επιπλέον, στην περίπτωση που τα εν λόγω γεγονότα επέφεραν μεταβολή συνολικά σε ποσοστό άνω του 25%, στον κύκλο εργασιών, ή / και στα αποτελέσματα μετά από φόρους, ή / και στην καθαρή θέση στην τρέχουσα περίοδο, αναφέρεται η επίπτωση στα παραπάνω μεγέθη (ποσό και ποσοστό).

ε. Σε περίπτωση αλλαγής της χρονικής περιόδου της τρέχουσας χρήσης της Εταιρίας, αναφέρεται το γεγονός u954 και οι λόγοι της αλλαγής, με επισήμανση στη μη συγκρισιμότητα των οικονομικών στοιχείων της τρέχουσας χρήσης σε σχέση με την προηγούμενη χρήση. Επιπλέον για λόγους συγκρισιμότητας παρατίθενται τα βασικά

μεγέθη (κύκλος εργασιών, αποτελέσματα μετά από φόρους, καθαρή θέση), της τρέχουσας χρήσης με τα αντίστοιχα στοιχεία της συγκρίσιμης προηγούμενης χρονικής περιόδου.

στ. Σε περίπτωση που οι οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις που καταρτίζουν άλλες εταιρίες, αναφέρονται οι επωνυμίες των εταιριών αυτών, η χώρα της έδρας τους, το ποσοστό συμμετοχής τους στο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρίας, και η μέθοδος ενσωμάτωσής τους στις ενοποιημένες οικονομικές τους καταστάσεις.

ζ. Το ποσό των υφιστάμενων εμπράγματων βαρών.

η. Οι πάσης φύσεως επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές της Εταιρίας, καθώς και αποφάσεις δικαστικών ή διαιτητικών οργάνων που ενδέχεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση ή λειτουργία της.

θ. Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού στο τέλος της τρέχουσας και της προηγούμενης χρήσης.

ι. Τα ποσά των πωλήσεων και αγορών σωρευτικά από την έναρξη της τρέχουσας χρήσης και τα υπόλοιπα των απαιτήσεων και υποχρεώσεων στη λήξη της τρέχουσας χρήσης, που έχουν προκύψει από συναλλαγές με τα συνδεδεμένα μέρη όπως αυτά ορίζονται από το ΔΛΠ 24.

ια. Σε περίπτωση που στην τρέχουσα χρήση η Εταιρία παύει να καταρτίζει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, αναφέρεται το γεγονός και η αιτία που το προκάλεσε.

ιβ. Κάθε άλλη ουσιώδης για τους αναγνώστες πληροφορία ως προς τη χρηματοοικονομική κατάσταση και την πορεία των δραστηριοτήτων της Εταιρίας μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης των περιοδικών οικονομικών καταστάσεων.

6. Τα δημοσιευόμενα στοιχεία πρέπει να παρατίθενται κατά τρόπο που να τα καθιστά ευκρινή και ευανάγνωστα.

3.9 Ευθύνη του Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή³

Η δική τους ευθύνη είναι να εκφράσουν γνώμη επί αυτών των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό τους. Διενεργούν έλεγχο σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου. Τα πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφώνονται με κανόνες δεοντολογίας, καθώς και να σχεδιάζουν και διενεργούν τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση εύλογης διασφάλισης για το εάν οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις εταιρικές και τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνου, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλείδες που σχετίζονται με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της εταιρίας, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλείδων της εταιρίας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών πολιτικών που χρησιμοποιήθηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίασης των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Σύμφωνα με τη γνώμη των ελεγκτών τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουν συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της ελεγκτικής τους γνώμης.

---

³ Τζιμπράγος Νικόλαος- ορκωτός ελεγκτής λογιστής

3.10 Ευθύνη της Διοίκησης για τις Οικονομικές Καταστάσεις⁴

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλείδες που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

---

⁴ Καλημέρης Χρήστος - Λογιστής

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΑΙ

ΕΝΙΑΙΟ ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

4.1 Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ή I.F.R.S. – International Financial Reporting Standards) ή Διεθνή Λογιστικά Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης [«International Financial Reporting Standards» (IFRS)] – όπως αποκαλούνται σήμερα – αφορούν τις οικονομικές καταστάσεις που καταρτίζονται κατά τις διαχειριστικές χρήσεις. Η σημασία τους είναι ιδιαίτερα σημαντική λόγω της κατάργησης των οικονομικών συνόρων και της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας. Η ενιαία λογιστική έκφραση των οικονομικών μεγεθών απαιτεί την εφαρμογή των Λογιστικών Αρχών Κανόνων και Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα είναι μια επιλεγμένη σειρά γενικά παραδεγμένων Λογιστικών Αρχών και Μεθόδων που αποβλέπουν στην κατάρτιση και παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων των εταιρειών με εισηγμένες κυρίως τις μετοχές τους στο Χρηματιστήριο, μετά από αποτίμηση των επιμέρους περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων στην πραγματική αξία τους, ώστε οι παρεχόμενες με αυτές χρηματοοικονομικές πληροφορίες να είναι ομοιόμορφες και αξιόπιστες σε Διεθνές επίπεδο

Σκοπός των οικονομικών καταστάσεων είναι να δίνουν σωστή πληροφόρηση για την οικονομική κατάσταση μιας επιχείρησης. Συχνά αναφέρεται ότι πρόκειται για μια ακτινογραφία της εταιρίας την συγκεκριμένη ημερομηνία.

Επίσης πριν τα Δ.Λ.Π εφαρμοστούν, η ελληνική οικονομία έπρεπε και αναμόρφωσε τα λογιστικά της πρότυπα σύμφωνα με τα λογιστικά πρότυπα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο στόχος των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων είναι η προστασία της βιωσιμότητας της επιχείρησης ως κύτταρο της κοινωνικής οικονομίας, ενώ τα Δ.Λ.Π έχουν ως σκοπό την πληροφόρηση των επενδυτών και την εξυπηρέτηση της λειτουργικότητας των χρηματιστηρίων αξιών. Οι ουσιαστικές διαφορές τους επικεντρώνονται στην εφαρμογή διαφορετικών κανόνων αποτίμησης ορισμένων επιμέρους περιουσιακών στοιχείων.

Η Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων [International Accounting Standards Committee - IASC] συστήθηκε στις 29 Ιουνίου 1973, ύστερα από συμφωνία των Λογιστικών Σωμάτων της Αυστραλίας, του Καναδά, της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Ιαπωνίας, του Μεξικού, της Ολλανδίας, του Ηνωμένου Βασιλείου και Ιρλανδίας και των ΗΠΑ. Η αρχική αυτή συμφωνία αναθεωρήθηκε το Νοέμβριο του 1982, οπότε υπεγράφη και το αναθεωρημένο καταστατικό της IASC.

4.2 Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα στις εισηγμένες εταιρίες της ΕΕ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση εναρμονίζει τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση που παρέχουν οι εισηγμένες στο χρηματιστήριο εταιρίες προκειμένου να εξασφαλισθεί η προστασία των επενδυτών. Με την εφαρμογή διεθνών λογιστικών κανόνων αποσκοπεί στη διαφύλαξη της εμπιστοσύνης προς τις χρηματοπιστωτικές αγορές και ταυτόχρονα, η διευκόλυνση της διαπραγμάτευσης κινητών αξιών σε διασυνοριακό και διεθνές επίπεδο.

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ) αποκαλούμενα «International Accounting Standards» (IAS) εκδίδονται από τον «Όργανισμό Διεθνών Λογιστικών Προτύπων» - ΟΔΛΠ (EN) [«International Accounting Standards Board» (IASB)] που είναι εγκατεστημένος στο Λονδίνο και στον οποίο θα εκπροσωπείται η Επιτροπή.

Οι κοινοί αυτοί κανόνες έχουν μετονομαστεί σε «Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης» - ΔΠΧΠ. Προτεραιότητες είναι η δημιουργία προϋποθέσεων για μια ολοκληρωμένη και αποτελεσματική αγορά κεφαλαίων, μέσω της αύξησης της συγκρισιμότητας των καταστάσεων στην ενιαία αγορά, προκειμένου να διευκολυνθεί ο ανταγωνισμός και η κυκλοφορία κεφαλαίων καθώς και η ανάγκη

έγκρισης κανονισμού προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι όλες οι εισηγμένες εταιρίες της ΕΕ θα εφαρμόζουν ορθά τα πρότυπα ΔΛΠ από το 2005 (αξιοπιστία, αξιολόγηση, ανταγωνισμός).

Από το 2005 όλες οι εισηγμένες εταιρίες της ΕΕ (συμπεριλαμβανομένων των τραπεζών και των ασφαλιστικών επιχειρήσεων) πρέπει να εφαρμόζουν διεθνή λογιστικά πρότυπα υψηλής ποιότητας κατά την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεών τους. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να επιτρέπουν ή να υποχρεώνουν αυτές τις επιχειρήσεις να εφαρμόζουν αυτό το σύστημα στις εταιρικές καταστάσεις τους. Θα είναι ακόμη δυνατόν να επιβάλλουν τη νέα νομοθεσία σε μη εισηγμένες τράπεζες ή ασφαλιστικές επιχειρήσεις.

4.3 Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων Βάσει ΔΛΠ

ΕΤΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: Αναθεωρημένο το 1997

Εναρξη ισχυος από τη 1 Ιουλίου 1998. Σκοπός του προτύπου αυτού είναι να θέτει γενικές απαιτήσεις ως προς την παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων, κατευθυντήριες γραμμές για τη δομή τους και ελάχιστες απαιτήσεις για το περιεχόμενό τους με αποτέλεσμα την εξασφάλιση συγκρισιμότητας των οικονομικών καταστάσεων προηγούμενων περιόδων της επιχείρησης.

Στην Ελλάδα ισχύει ο Ν.2190/20 βάσει του οποίου λειτουργούν οι Α.Ε. και ο οποίος υποχρεώνει τις επιχειρήσεις να εκδίδουν:

- 1) Ισολογισμό
- 2) Αποτελέσματα Χρήσης
- 3) Πίνακα Διάθεσης Αποτελεσμάτων
- 4) Προσάρτημα
- 5) Έκθεση Δ.Σ. Στους Μετόχους

Το Δ.Λ.Π. σε αντίθεση επιβάλλει:

- 1) Ισολογισμό
- 2) Αποτελέσματα Χρήσης
- 3) Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων
- 4) Κατάσταση Ταμειακών Ροών
- 5) Λογιστικές Μεθόδους Και Άλλες Επεξηγήσεις
- 6) Έκθεση Δ.Σ. Στους Μετόχους (Σε Μεγαλύτερο Βαθμό)

Το Δ.Λ.Π. επίσης ζητάει **Περιβαλλοντολογική Έκθεση**, όπου έχει σχέση με τη συμπεριφορά μας προς το περιβάλλον, καθώς επίσης και **Κοινωνικό Ισολογισμό**, όπου έχει να κάνει με την ωφέλεια του κοινωνικού συνόλου από την επιχείρηση και όχι μόνο των μετόχων. Μια μορφή του Κοινωνικού Ισολογισμού είναι η Κατάσταση Προστιθέμενης Αξίας, όπου η παραγόμενη προστιθέμενη αξία από την επιχείρηση διανέμεται στους εργαζόμενους, το Κράτος, τούς Μετόχους και όλους τους κοινωνικούς εταίρους.

4.4 Προσαρμογή Οικονομικών Καταστάσεων στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα

Σύμφωνα με τον Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης 1606/2002 και τον κ.ν. 2190/1920 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τον ν. 3301/2004, οι εισηγμένες στο Χ.Α.Α. εταιρίες από 1/1/2005 είναι υποχρεωμένες να καταρτίζουν τις ενοποιημένες οικονομικές τους καταστάσεις εφαρμόζοντας τις αρχές των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων .

Λόγω της υποχρέωσης για παράθεση συγκριτικών στοιχείων για τη χρήση 2004, με εφαρμογή των ίδιων λογιστικών αρχών, ως ημερομηνία μετάβασης στα Δ.Λ.Π., ορίζεται η αρχή της συγκριτικής περιόδου (1/1/2004), ημερομηνία κατά την οποία συντάσσεται ο Ισολογισμός μετάβασης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα Δ.Λ.Π. 1 (περί πρώτης εφαρμογής των Δ.Λ.Π.).

Συγκεκριμένα, τα Δ.Λ.Π. :

- 1) προβλέπει την αναδρομική εφαρμογή των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και των διερμηνειών, που ισχύουν κατά το χρόνο της πρώτης εφαρμογής. Ωστόσο σε ορισμένες περιπτώσεις το Δ.Π.Χ.Π. 1 επιτρέπει περιορισμένες εξαιρέσεις από την απαίτηση αυτή, οι οποίες διακρίνονται σε εξαιρέσεις υποχρεωτικής εφαρμογής και σε εξαιρέσεις για τις οποίες παρέχεται η ευχέρεια να επιλεγεί η εφαρμογή τους.

-Υποχρεωτικές εξαιρέσεις:

Οι εκτιμήσεις βάσει των οποίων συντάσσονται οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις κατά την ημερομηνία μετάβασης, πρέπει να είναι σύμφωνες με τις εκτιμήσεις που έγιναν για τις ίδιες περιόδους βάσει των προηγούμενων Γενικά Παραδεκτών Λογιστικών Αρχών, εκτός αν υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις ότι οι εκτιμήσεις αυτές ήταν λανθασμένες.

-Προεραϊτικές εξαιρέσεις:

Κατά το χρόνο της πρώτης εφαρμογής των Δ.Λ.Π, για την προσαρμογή των οικονομικών στοιχείων της συγκριτικής περιόδου (2004) στα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Παρουσίασης ισχύουν κάποιες προεραϊτικές εξαιρέσεις που διαμορφώνονται ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε Ομίλου. Οι εξαιρέσεις αυτές

μπορεί να αφορούν τον τρόπο υπολογισμού, των παγίων στοιχείων του Ομίλου, των παροχών των εργαζομένων καθώς και των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων των θυγατρικών και συγγενών εταιρειών κ.α.

Η προετοιμασία των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Π. αναγκάζει τη διοίκηση να παίρνει αποφάσεις, να κάνει εκτιμήσεις και υποθέσεις που επηρεάζουν την εφαρμογή των αρχών, καθώς και των αναφερόμενων ποσών ενεργητικού, υποχρεώσεων, εσόδων και εξόδων. Οι εκτιμήσεις και οι σχετικές υποθέσεις βασίζονται σε κεκτιμένη εμπειρία και διάφορους άλλους παράγοντες και θεωρούνται λογικές κάτω από τις παρούσες συνθήκες. Το αποτέλεσμα αυτών, σχηματίζει τη βάση για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τις λογιστικές αξίες των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, οι οποίες δεν προκύπτουν από άλλες πηγές. Τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί να διαφέρουν από τις εκτιμήσεις. Οι εκτιμήσεις και οι σχετικές με αυτές υποθέσεις αναθεωρούνται σε συνεχή βάση.

Οι αναθεωρήσεις στις λογιστικές εκτιμήσεις αναγνωρίζονται στην περίοδο που πραγματοποιήθηκαν, εάν η αναθεώρηση επηρεάζει μόνο αυτή την περίοδο ή στην περίοδο αναθεώρησης και τις επόμενες περιόδους, εάν η αναθεώρηση επηρεάζει και την παρούσα και τις μελλοντικές περιόδους.

4.5 Διαφορές ΔΛΠ 1 και Ελληνικής Νομοθεσίας

Οι διαφορές που παρατηρούνται σχετικά με τις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις είναι καταρχήν ότι στην Ελλάδα δεν απαιτείται η σύνταξη της Κατάστασης Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων και το κενό καλύπτεται εν μέρει από τον Πίνακα Διάθεσης Αποτελεσμάτων. Όμως στις ενοποιημένες καταστάσεις δεν απαιτείται η κατάρτιση του Πίνακα Διάθεσης Αποτελεσμάτων. Επομένως, υπάρχει πιθανότητα να περιλαμβάνονται σφάλματα στις κατά τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (ΕΛΠ) ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις αποτελεσμάτων χρήσεως που δημοσιεύονται, τα οποία ούτε από τους ελεγκτές μπορούν πάντοτε να επισημαίνονται, αλλά και όταν επισημαίνονται δεν υπάρχει το σαφές πλαίσιο, ώστε να γίνεται πάντοτε η αναγκαία λογιστική εγγραφή.

4.6 Ε.Γ.Λ.Σ.

Το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο (Ε.Γ.Λ.Σ.) εφαρμόζεται υποχρεωτικά για τις επιχειρήσεις στην Ελλάδα που τηρούν Λογιστικά Βιβλία Γ' Κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (ΚΒΣ) από το έτος 1992, με το Προεδρικό Διάταγμα 186/92. Αποτελεί την κοινή λογιστική γλώσσα των επιχειρήσεων και επιτεύχθηκε επιτέλους η λογιστική τυποποίηση σε εθνική κλίμακα. Στη χώρα μας οι προσπάθειες για την κατάρτιση του Γενικού Λογιστικού Σχεδίου άρχισαν να εμφανίζονται για πρώτη φορά το 1954.

Το 1980 με το Ν. 1041/1980 και το Π.Δ. 1123/1980, η χώρα απέκτησε ένα σύγχρονο και πρωτοποριακό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο, το οποίο τέθηκε σε προαιρετική εφαρμογή το 1981 και σε υποχρεωτική εφαρμογή από 1 Ιανουαρίου 1991 για τις εμπορικές εταιρίες και παροχής υπηρεσιών και από 1 Ιανουαρίου 1992 για τις βιομηχανικές και ξενοδοχειακές εταιρίες που ελέγχονται υποχρεωτικά από Ορκωτούς Ελεγκτές Λογιστές (άρθρο 7, παρ. 1 του Ν. 1882/1990).

4.7 Ανάλυση Οικονομικών Καταστάσεων

Για την ανάλυση της οικονομίας και του κλάδου που ανήκει η επιχείρηση απαιτείται λεπτομερής ανάλυση των ατομικών χαρακτηριστικών της επιχείρησης. Η ανάλυση αυτή εξετάζει τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά χαρακτηριστικά της επιχείρησης. Κατά την διάρκεια της ανάλυσης καθώς και μετά την ανάλυση, όταν εξάγονται συμπεράσματα, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι υπάρχει μια διαρκής επίδραση και αλληλεξάρτηση των ποσοτικών χαρακτηριστικών της επιχείρησης.

4.8 Σκοπός Ανάλυσης Λογιστικών Καταστάσεων

Ο σκοπός της ανάλυσης των λογιστικών καταστάσεων είναι η αξιολόγηση και αξιοποίηση των στοιχείων των καταστάσεων για την παροχή χρήσιμων και τεκμηριωμένων πληροφοριών για την ορθολογική λήψη αποφάσεων. Βέβαια για να μπορεί να γίνει ανάλυση των καταστάσεων θα πρέπει τα δεδομένα τους να είναι διαχρονικά και επιχειρησιακά συγκρίσιμα. Τούτο είναι εφικτό εφόσον οι επιχειρήσεις εφαρμόζουν ίδιες λογιστικές αρχές, μεθόδους και ιδιαίτερα εφόσον υπάρχει τυποποίηση στην όλη λογιστική διαδικασία, δηλαδή με Ενιαίο Γενικό Λογιστικό Σχέδιο ή Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.

Αυτοί που ενδιαφέρονται και χρησιμοποιούν την τεχνική της ανάλυσης των λογιστικών καταστάσεων με σκοπό την λήψη αποφάσεων μπορούν να καταγραφούν σε διάφορες βασικές κατηγορίες ανάλογα από το που προέρχονται και το τι επιζητούν.

α) Η Διοίκηση

Αναζητά να βοηθηθεί στο να λάβει αποφάσεις που αφορούν τις επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες και στη διαμόρφωση του αναπτυξιακού της προγράμματος. Η σύγκριση μέσω της ανάλυσης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων μπορεί να είναι διαχρονική ή επιχειρησιακή. Η **διαχρονική** θα

δώσει την δυνατότητα στη διοίκηση να αντιληφθεί την θέση της επιχείρησης μέσα στον κλάδο που ανήκει και την εξέλιξη της διαχρονικά, ενώ η **επιχειρησιακή** ανάλυση μπορεί να δώσει πληροφορίες για την δυνατότητα εισόδου της επιχείρησης σε άλλο κλάδο με υψηλότερα περιθώρια κέρδους, εφόσον τούτο είναι εφικτό.

β) Οι Επενδυτές - Μέτοχοι

Οι επενδυτές – μέτοχοι (τωρινοί και μελλοντικοί) αποβλέπουν στη λήψη κάποιου ποσού από τη διανομή των κερδών (μέρισμα) εφόσον η επιχείρηση είναι κερδοφόρα και αφού προηγουμένως εξυπηρετηθούν οι δανειστές της. Οι ενδιαφερόμενοι αυτοί χρειάζονται πιο γενικές πληροφορίες και ενδιαφέρονται για την όλη δραστηριότητα της διαχρονικά και επιχειρησιακά.

γ) Οι Δανειστές

Οι δανειστές –

πιστωτές δίνουν έμφαση στην ασφάλεια που τους παρέχεται, τόσο για τους τόκους όσο και για την επιστροφή των κεφαλαίων τους. Γι' αυτό δίνουν βαρύτητα στην πραγματική αξία των περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης καθόσον, πολλές φορές, αυτά αποτελούν ασφάλεια.

Σε περίπτωση παροχής βραχυχρόνιου δανεισμού της επιχείρησης οι δανειστές της ενδιαφέρονται για την βραχυχρόνια οικονομική κατάσταση αυτής, το βαθμό ρευστότητας των κυκλοφοριακών στοιχείων της και την ταχύτητα κυκλοφορίας τους. Αντίθετα οι μακροχρόνιοι δανειστές επιδιώκουν λεπτομερή ανάλυση των στοιχείων, της αποδοτικότητας, της ρευστότητας της επιχείρησης, τη διάρθρωση των συνολικών κεφαλαίων της (σχέση Ίδιων Κεφαλαίων προς Ξένα Κεφάλαια) ή τη δυνατότητα παροχής εμπράγματης ασφάλειας ανάλογη του ύψους του δανείου και έτσι, αποφασίζετε το ποσό του δανείου, το επιτόκιο, η διάρκεια και οι ασφάλειες που θα ζητηθούν απ' την επιχείρηση.

δ) Πελάτες - Προμηθευτές

Ενδιαφέρονται η επιχείρηση της οποίας προμηθεύουν ή προμηθεύονται προϊόντα, να μην αντιμετωπίζει προβλήματα στις πιστοληπτικές της συναλλαγές με στόχο την συνεχή, στενότερη και απρόσκοπτη συνεργασία.

ε) Αναλυτές σε περιπτώσεις εξαγορών και συγχωνεύσεων

Ο σκοπός των αναλυτών σε αυτή την περίπτωση είναι παρόμοιος με αυτόν των επενδυτών - μετόχων, όμως εδώ θα πρέπει η ανάλυση να προχωρήσει στην εκτίμηση και των άυλων περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης όπως η “φήμη και πελατεία”, καθώς και στον υπολογισμό των υποχρεώσεων τους, διότι όλα αυτά τα στοιχεία περιλαμβάνονται στο προϊόν της εξαγοράς ή της συγχώνευσης.

στ) Οι Ελεγκτές

Ένας από τους βασικότερους σκοπούς των ελεγκτών των οικονομικών στοιχείων είναι ο εντοπισμός των ηθελημένων ή μη σφαλμάτων τα οποία θα μπορούσαν να διαμορφώσουν λανθασμένη εικόνα της επιχείρησης στους τρίτους.

ζ) Άλλες ομάδες

Τέτοιες ομάδες μπορεί να είναι: ανταγωνιστές, η κεντρική εξουσία, εργασιακά συνδικάτα, επαγγελματικές οργανώσεις, εφοριακοί, ακαδημαϊκοί και ερευνητές, οι οποίες, ανάλογα με το σκοπό που επιδιώκουν, δίνουν και την ανάλογη έμφαση στα διάφορα επιμέρους στοιχεία.

4.9 Πλεονεκτήματα και Μειονεκτήματα από την Εφαρμογή τους

Τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα από την υιοθέτηση των διεθνών λογιστικών προτύπων έχουν μελετηθεί σε βάθος από ειδικούς. Οι μελέτες καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι η υιοθέτηση κοινών λογιστικών προτύπων θα διευκολύνει τις συγκρίσεις της αποδοτικότητας επιχειρήσεων που είναι εγκατεστημένες σε διαφορετικές χώρες. Ως αποτέλεσμα θα ενισχυθεί η ροή κεφαλαίων μεταξύ χωρών και θα αυξηθούν ασυμφωνίες εξαγορών και συγχωνεύσεων.

Τα βασικότερα πλεονεκτήματα είναι:

- η απεικόνιση των περιουσιακών στοιχείων των εταιρειών στην τρέχουσα αξία τους και όχι στην ιστορική τους αξία.
- η δυνατότητα κεφαλαιοποίησης και απόσβεσης σε περισσότερα έτη (με ανώτατο όριο τα 20) και για έξοδα διαφήμισης, τεχνολογικής έρευνας και ανάπτυξης
- η δυνατότητα (έστω υπό αυστηρές προϋποθέσεις) αναπροσαρμογής των άυλων παγίων στην εύλογη αξία τους, με αντίστοιχη επιβάρυνση ή επαύξηση των αποτελεσμάτων της χρήσης
- τα έξοδα κτήσης ακινητοποιήσεων, πρέπει να αποτελούν μέρος του κόστους κτήσης του παγίου στοιχείου που αφορούν, και δεν αποτελούν άυλο πάγιο ξεχωριστό.
- Ο υπολογισμός των αποσβέσεων με βάση την ωφέλιμη ζωή των παγίων και όχι με βάση σταθερούς συντελεστές.
- Η Ενοποίηση όλων των εταιριών οι οποίες πληρούν τον ορισμό συνδεδεμένης επιχείρησης ανεξάρτητα εάν έχουν διαφορετικό αντικείμενο δραστηριότητας.
- Η διάκριση των μισθώσεων σε χρηματοδοτικές και σε λειτουργικές με αποτέλεσμα οι χρηματοδοτικές (leasing) να καταχωρούνται, για τον μεν μισθωτή ως αγορασθέντα πάγια, για τον δε εκμισθωτή ως πώληση παγίων.

Μειονεκτήματα των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων :

Η εφαρμογή των διεθνών λογιστικών προτύπων έχει όμως και ορισμένα σοβαρά μειονεκτήματα. Πιο συγκεκριμένα, τα νέα πρότυπα λόγω της χρήσης της λογιστικής αποτίμησης σε "δίκαιες τιμές" (fair value accounting), την οποία επιβάλλουν ενδέχεται να οδηγήσουν σε αυξημένη διακύμανση των λογιστικών κερδών και σε αυξημένη πολυπλοκότητα των οικονομικών καταστάσεων.

4.9.1 Αριθμοδείκτες Διάρθρωσης Κεφαλαίου και Βιωσιμότητας

Με:

Α) Αριθμοδείκτες Δομής Περιουσίας

1. Βαθμός παγιοποίησης της περιουσίας :

ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

2. Δείκτης ή βαθμός έντασης κυκλοφορούντος ενεργητικού :

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ

3. Δείκτης σχέσης παγίων και κυκλοφοριακών :

ΠΑΓΙΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

Με τους παραπάνω δείκτες μπορούμε εύκολα να δούμε η επιχείρηση που θα αναλύσουμε τι είδους είναι, δηλαδή αν είναι εντάσεως πάγιας (βιομηχανικές, μεταφορικές, κ.α.) ή κυκλοφοριακής περιουσίας (κυρίως εμπορικές). Εύλογο είναι ότι,

όταν τα πάγια είναι μεγαλύτερα από τα κυκλοφοριακά η επιχείρηση θα είναι εντάσεως πάγιας περιουσίας, ενώ όταν ισχύει το αντίθετο θα είναι εντάσεως κυκλοφοριακής περιουσίας. Υπάρχει όμως και μία τρίτη περίπτωση, όταν τα πάγια είναι ίσα ή σχεδόν ίσα με τα κυκλοφοριακά η επιχείρηση θα είναι μικτή. Οι επιχειρήσεις εντάσεως πάγιας περιουσίας έχουν διαφορετικά χαρακτηριστικά από τις εντάσεως κυκλοφοριακής περιουσίας, στη σύνθεση του κόστους, στον τρόπο χρηματοδότησης, στην τιμολογιακή πολιτική.

- Οι επιχειρήσεις εντάσεως πάγιας περιουσίας:
  - α) έχουν αυξημένα σταθερά έξοδα
  - β) έχουν ανάγκη ιδίων κεφαλαίων και δεν αρκούν τα μακροπρόθεσμα δάνεια
  - γ) επιδιώκουν την μεγιστοποίηση των κερδών με την αύξηση της παραγωγής
  - δ) δεν μπορούν εύκολα να αλλάξουν τόπο εγκατάστασης
- Οι επιχειρήσεις εντάσεως κυκλοφοριακής περιουσίας:
  - α) έχουν αυξημένα τα μεταβλητά έξοδα
  - β) δεν έχουν έντονη την ανάγκη διαρκών κεφαλαίων
  - γ) επιδιώκουν την μεγιστοποίηση των κερδών με την αύξηση των τιμών πώλησης
  - δ) ευκολότερα μπορούν να αλλάξουν τον τόπο εγκατάστασης τους

B) Αριθμοδείκτες Δομής Κεφαλαίου

1. Δείκτη οικονομικής ανεξαρτησίας :

$$\frac{\text{ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ}}{\text{ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ}}$$

2. Δείκτης πίεσεως ξένου κεφαλαίου :

$$\frac{\text{ΞΕΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ}}{\text{ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ}}$$

3. Δείκτης δανειακής επιβάρυνσης :

$$\frac{\text{ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ}}{\text{ΞΕΝΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ}}$$

Οι τρεις παραπάνω αριθμοδείκτες δείχνουν τον βαθμό συμμετοχής των ιδίων και των ξένων κεφαλαίων στην επιχείρηση.

Ένας χαμηλός δείκτης ιδίων κεφαλαίων προς τα συνολικά κεφάλαια πιθανολογεί μια επικίνδυνη κατάσταση, γιατί έχει αρνητική επιρροή στην ρευστότητα, ιδιαίτερα σε περιόδους χαμηλών κερδών. Παρόλα αυτά όμως αν ο ίδιος δείκτης είναι υψηλός δεν αποτελεί απαραίτητα ένδειξη ότι η επιχείρηση ακολουθεί τον πλέον επωφελή γι' αυτήν τρόπο χρηματοδότησης.

Γ) Αριθμοδείκτης κάλυψης παγίων

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

ΠΑΓΙΑ

Ο Αριθμοδείκτης αυτός σκοπό έχει να μας πληροφορήσει κατά πόσο έχει γίνει ορθά η χρηματοδότηση των παγίων. Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία θα πρέπει να χρηματοδοτούνται από ίδια κεφάλαια δηλαδή ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ >= ΠΑΓΙΑ (δείκτης μεγαλύτερος ή ίσος με την μονάδα). Όταν όμως αυτό δεν συμβαίνει, σημαίνει ότι για την χρηματοδότηση των παγίων έχουν χρησιμοποιηθεί και ξένα κεφάλαια. Τότε ο δείκτης μπορεί να διαμορφωθεί:

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ + ΞΕΝΑ ΜΑΚΡ.ΚΕΦΑΛ

ΠΑΓΙΑ (για να είναι μεγαλύτερος από την μονάδα)

Αν ο άνω δείκτης δεν είναι ακόμα μεγαλύτερος από την μονάδα τότε σημαίνει ότι για την χρηματοδότηση των παγίων έχουν χρησιμοποιηθεί τόσο ξένα μακροχρόνια κεφάλαια όσο και ξένα βραχυχρόνια κεφάλαια και ο ανωτέρω δείκτης διαμορφώνεται:

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ + ΞΕΝΑ ΜΑΚΡ.ΚΕΦΑΛ + ΞΕΝΑ ΒΡΑΧ.ΚΕΦΑΛ.

ΠΑΓΙΑ

Δ) Αριθμοδείκτης αυτοχρηματοδότησης

ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ

ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Ο δείκτης αυτός ονομάζεται και αριθμοδείκτης αποθεματοποίησης. Το ύψος του δείκτη εξαρτάται από την ύπαρξη κερδών και από την πολιτική αποθεματοποίησης που ασκεί κάθε επιχείρηση. Η αποθεματοποίηση αυξάνει το κεφάλαιο άρα συμφέρει την επιχείρηση και ιδιαίτερα τον μόνιμο μέτοχο που τον ενδιαφέρει να έχει μεγαλύτερα κέρδη μελλοντικά, αφού ενισχύεται με αυτόν τον τρόπο το ίδιο κεφάλαιο.

Ε) Αριθμοδείκτης παγίων προς μακροπρ/σμες υποχρεώσεις

ΚΑΘΑΡΑ ΠΑΓΙΑ
ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΩΣΕΙΣ

Ο αριθμοδείκτης αυτός αντανακλά, κατά κάποιο τρόπο, το βαθμό ασφαλείας που απολαμβάνουν οι μακροχρόνιοι πιστωτές της επιχείρησης.

Ζ) Αριθμοδείκτης κάλυψης τόκων

ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΤΟΚΩΝ
ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΚΩΝ

Ο αριθμοδείκτης αυτός παρέχει πληροφορίες για το περιθώριο ασφαλείας, που απολαμβάνουν οι μακροχρόνιοι πιστωτές και παρουσιάζει ιδιαίτερη σπουδαιότητα γι' αυτούς, καθόσον εμφανίζει την ικανότητα της επιχείρησης να εξοφλεί τους τόκους των ξένων κεφαλαίων από τα κέρδη της. Όσο μεγαλύτερος είναι ο δείκτης τόσο ικανότερη είναι η επιχείρηση να πληρώνει τους τόκους της.

Το ίδιο ισχύει και για τα χρηματοοικονομικά έξοδα με τον παρακάτω αριθμοδείκτη:

ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΧΡΗΜ/ΚΩΝ ΕΞΟΔΩΝ
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΞΟΔΑ

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα είναι ένα συγκροτημένο σύνολο αρχών και κανόνων, που ενσωματώνουν παγκόσμια εμπειρία και γνώση με αντικειμενικό σκοπό την επιδίωξη να αποκαλύπτεται η πραγματική Χρηματοοικονομική θέση μιας επιχειρήσεως, η απόδοση αυτής αλλά και η περιουσιακή της διάρθρωση.

Στο Γενικό Εμπορικό Δίκαιο και γενικότερα στο Ιδιωτικό Δίκαιο, ως επιχείρηση νοείται η οργανωμένη οικονομική ενότητα προσωπικών δυνάμεων και περιουσιακών αγαθών και ειδικότερα πραγμάτων, δικαιωμάτων, άυλων αγαθών και πραγματικών σχέσεων προς το σκοπό πραγμάτωσης οικονομικού αποτελέσματος . Ο όρος αυτός (της επιχείρησης) λαμβάνεται στο δίκαιο μας με τρεις έννοιες, με την έννοια της οικονομικής δραστηριότητας του αντικειμενικού και του υποκειμενικού δικαίου.

Η συγκρότηση ενός ομίλου στηρίζεται στον κανόνα ότι οι ελεγχόμενες επιχειρήσεις (θυγατρικές) είναι εμπορικές εταιρίες. Σε έναν όμιλο λοιπόν το φυσικό πρόσωπο δεν μπορεί, παρά να εμφανίζεται ως ελέγχουσα επιχείρηση, ως επικεφαλής του ομίλου. Όμως ένα φυσικό πρόσωπο – εταίρος που δεν ασκεί (εκτός της εταιρίας στην οποία μετέχει) μια επιχειρηματικά οργανωμένη δραστηριότητα δεν μπορεί να αποτελέσει ελέγχουσα – μητρική επιχείρηση. Ως ελεγχόμενες επιχειρήσεις μετέχουν κατά κανόνα πρόσωπα αποκλειστικώς νομικά και κατά πρώτο λόγο εμπορικές εταιρίες.

Συμπερασματικά λοιπόν αποτελούν όλοι ανεξαρτήτως οι επιχειρηματικοί φορείς όσοι δηλαδή ασκούν κατά διαρκή και συστηματικό τρόπο μια οικονομική δραστηριότητα ανεξάρτητα από τη νομική τους μορφή και το μέγεθος της δραστηριότητας τους, με μόνο περιορισμό ότι από τη στιγμή που μια επιχείρηση καθιστάτε μέλος ενός ομίλου, ένα φυσικό πρόσωπο μπορεί να εμφανίζεται μόνο ως ελέγχουσα επιχείρηση και μόνο κατ' εξαίρεση ως ελεγχόμενη

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

ΕΤΑΙΡΙΑΣ CALZEDONIA

ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΧΡΗΣΕΩΣ

Η χρήση που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2012 είναι η δωδέκατη για την εταιρία.

Οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις, όπως και εκείνες τις προηγούμενης χρήσης έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ και ΔΠΧΑ), που έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις με της μέθοδο της ολικής ενοποίησης που συντάσσει η εισηγμένη στο Χ.Α.Α. εταιρεία .

I. ΓΕΝΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

Στη χρήση 2012 η εταιρία παρουσίασε μείωση κερδών μετά από φόρους κατά ποσό 1.636 χιλ. ευρώ η ποσοστό 52,35 % .

Η μείωση της κερδοφορίας της εταιρείας οφείλεται κατά κύριο λόγο στην μείωση του κύκλου εργασιών της και στην επιβάρυνση από την έκτακτη εισφορά Ν. 3845/2010 . Μέσα στη χρήση 2012 τέθηκαν σε λειτουργία (17) νέα καταστήματα σε διάφορα σημεία της Ελλάδος (ίδια και πελατών της – franchise) ανεβάζοντας το σύνολο των Καταστημάτων στο τέλος του έτους 2012 , ίδιων η μέσω των πελατών της (FRANCHISE) , σε (122) .

II. ΦΥΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Η Εταιρεία δραστηριοποιείται στον τομέα της εμπορίας ειδών ρουχισμού , εσφουράχων , καλτσών , μαγιό κτλ. Ο Κύκλος Εργασιών της προέρχεται τόσο από χονδρικές όσο και από λιανικές πωλήσεις.

III. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ – ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

Η χρήση 2012 χαρακτηρίζεται από την μείωση του κύκλου εργασιών της εταιρείας και κατ' επέκταση και των αποτελεσμάτων της , γεγονός που οφείλεται στην οικονομική κρίση και τις αρνητικές συνέπειες που είχε στην αγορά καθ' όλη την διάρκεια του 2012.

Ο κύκλος εργασιών της εταιρείας το 2012 ανήλθε σε 32.944 χιλ. ευρώ έναντι 37.283 χιλ. ευρώ το 2011, παρουσιάζοντας μείωση σε ποσοστό 11,64 % .

Τα μικτά κέρδη της εταιρείας ανήλθαν το 2012 στο ποσό των 11.682 χιλ. ευρώ έναντι 12.860 χιλ. ευρώ το 2011, παρουσιάζοντας μείωση ποσοστού 9,16%, γεγονός που οφείλεται κατά κύριο λόγο στην μείωση του κύκλου εργασιών της εταιρείας καθώς το περιθώριο μικτού κέρδους κατά τη χρήση 2012 παρέμεινε στα ίδια περίπου επίπεδα σε σχέση με αυτό της χρήσης 2011 (35,46 % και 34,49 % αντίστοιχα).

Το σύνολο των εξόδων διοίκησης και διάθεσης αυξήθηκε στη χρήση 2012 κατά 2,1 % έναντι της χρήσης 2011 και ανήλθε σε 9.568 χιλ. ευρώ το 2012, έναντι 9.371 χιλ. ευρώ στη χρήση 2011. Σαν ποσοστό επί του κύκλου εργασιών παρουσιάζεται αυξημένο στη χρήση 2012, έναντι της χρήσης 2011 και διαμορφώνεται σε 29,04 % έναντι 25,13% το 2011.

Σε απόλυτα μεγέθη το χρηματοοικονομικό κόστος για την εταιρεία ανήλθε στη χρήση 2012 σε 83 χιλ. ευρώ έναντι 51 χιλ. ευρώ το 2011.

Αποτέλεσμα όλων των ανωτέρω είναι η μείωση των κερδών προ φόρων της εταιρείας κατά 43% στη χρήση 2012 έναντι της χρήσης 2011, τα οποία διαμορφώθηκαν σε 2.386 χιλ. ευρώ το 2012 έναντι 4.186 χιλ. ευρώ το 2011 .

Από τα καθαρά κέρδη της παρούσης χρήσης προτείνεται προς την Γενική Συνέλευση η διανομή συνολικού καθαρού μερίσματος ευρώ 1.397.646,84 , ήτοι 20,22 ευρώ ανά μετοχή.

	<u>31/12/2012</u>	<u>31/12/2011</u>	
<u>A. Δείκτες εξέλιξης</u>			
1. Κύκλου εργασιών	32.944.232,01	37.283.653,88	-11,64%
2. Κερδών προ φόρων	2.385.984,60	4.185.950,19	-43,00%

Οι συγκεκριμένοι δείκτες παρουσιάζουν τη μεταβολή (αύξηση) των πωλήσεων και των κερδών προ φόρων, της εταιρίας στην κλειόμενη χρήση , έναντι της προηγούμενης χρήσης

<u>B. Δείκτες αποδόσεως και αποδοτικότητα</u>		
1. Καθαρά κέρδη προ φόρων / Πωλήσεις	7,24%	11,23%
2. Καθαρά κέρδη μετά από φόρους / Πωλήσεις	4,52%	8,38%

Οι δείκτες αυτοί απεικονίζουν το τελικό καθαρό αποτέλεσμα προ και μετά από φόρους της εταιρείας σαν ποσοστό επί του κύκλου εργασιών

2. Καθαρά κέρδη προ φόρων / Ίδια κεφάλαια	48,51%	71,17%
---	--------	--------

Ο δείκτης αυτός απεικονίζει τα καθαρά αποτελέσματα χρήσης προ φόρων της εταιρείας σαν ποσοστό επί των ιδίων της κεφαλαίων.

4. Μικτά κέρδη / Πωλήσεις	35,46%	34,49%
---------------------------	--------	--------

Ο συγκεκριμένος δείκτης απεικονίζει τα μικτά κέρδη της χρήσης της εταιρείας σαν ποσοστό επί του κύκλου εργασιών της.

<u>Γ. Δείκτες Δανειακής επιβάρυνσης</u>		
Τραπεζικές υποχρεώσεις / Ίδια κεφάλαια	1,54%	1,00%

Ο δείκτης αυτός απεικονίζει τις τραπεζικές υποχρεώσεις της εταιρείας σαν ποσοστό επί των ιδίων της κεφαλαίων

<u>Δ. Δείκτες Οικονομικής Διάρθρωσης</u>		
1.Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία / Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	78,39%	84,89%

Ο συγκεκριμένος δείκτης παρουσιάζει για την εταιρεία την ποσοστιαία αναλογία των περιουσιακών στοιχείων άμεσης ρευστότητας επί του συνόλου των περιουσιακών της στοιχείων .

2. Σύνολο υποχρεώσεων / Ίδια κεφάλαια	260,54%	241,80%
--	---------	---------

Ο συγκεκριμένος δείκτης απεικονίζει την οικονομική αυτάρκεια της εταιρείας.

3. Ενσώματα πάγια & άυλα περιουσιακά στοιχεία / Ίδια κεφάλαια	45,70%	27,65%
---	--------	--------

Ο συγκεκριμένος δείκτης απεικονίζει το ποσοστό παγιοποίησης των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας

4.Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία / Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	111,60%	123,31%
---	---------	---------

Ο ανωτέρω δείκτης απεικονίζει την γενική ρευστότητα της εταιρείας

5. EBITDA (Κέρδη προ φόρων, τόκων, αποσβέσεων / Χρεωστικοί τόκοι	3574,91%	9131,46%
--	----------	----------

IV. ΔΙΑΝΟΜΗ ΚΕΡΔΩΝ ΤΗΣ 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2012

Το σύνολο των καθαρών μετά από φόρους, κερδών της εταιρείας χρήσης 2012 ανέρχεται στο ποσό των ευρώ 1.488.876,08 .

Το Διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας προτείνει να γίνει η διάθεση των παραπάνω κερδών ως εξής:

1. Τακτικό Αποθεματικό	Ευρώ	90.667,41
2. Μέρισμα	«	1.397.646,84
8. Υπόλοιπο Κερδών εις νέο	«	561,83
Ευρώ		1.488.876,08

V. ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΣΤΟΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΚΙΝΔΥΝΟ, ΣΤΟΝ ΚΙΝΔΥΝΟ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΚΙΝΔΥΝΟ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ.

α) Πιστωτικός κίνδυνος

- Οι χονδρικές πωλήσεις γίνονται επί πιστώσει (ανοικτός λογαριασμός – μεταχρονολογημένες επιταγές) . Δεν υπάρχουν γενικώς σημαντικές συγκεντρώσεις πιστωτικού κινδύνου με εξαίρεση τις περιπτώσεις δύο πελατών με αξιόλογες συναλλαγές στη χρήση 2012 (24,20 % περίπου του συνόλου του κύκλου εργασιών της εταιρείας από χονδρικές πωλήσεις) και σημαντικών υπολοίπων κατά την 31/12/2012 (27,30% περίπου του συνόλου των απαιτήσεων της εταιρείας από πελάτες χονδρικής). Η Διοίκηση της εταιρείας αξιολογώντας όλα τα στοιχεία που έχει στη διάθεση της για τους παραπάνω πελάτες καθώς και για το σύνολο των πελατών της και σε συνδυασμό με την ανά τακτά διαστήματα ενημέρωση της για την οικονομική κατάσταση και την πορεία των εργασιών τους εκτιμά ότι ο υφιστάμενος κίνδυνος δεν είναι σημαντικός . Επιπρόσθετα για εξασφάλιση των κινδύνων που απορρέουν από τις εμπορικές της πιστώσεις η εταιρεία έχει λάβει σχετικές εγγυητικές επιστολές από τους πελάτες της οι οποίες ανέρχονται κατά την 31/12/2012 στο 30,78% περίπου των συνολικών εμπορικών απαιτήσεων της από πελάτες χονδρικής.

- Οι λιανικές πωλήσεις γίνονται είτε τοις μετρητοίς είτε μέσω πιστωτικών καρτών.

β) Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας συνίσταται στον κίνδυνο η εταιρεία να μη δύναται να εκπληρώσει τις χρηματοοικονομικές της υποχρεώσεις κατά τη λήξη τους. Με εξαίρεση την ύπαρξη μιας χρηματοδοτικής μίσθωσης και ενός δανείου μικρού ποσού η εταιρεία δεν έχει άλλα δάνεια από τράπεζες και ως εκ τούτου οι χρηματοοικονομικές της υποχρεώσεις αφορούν σε προμηθευτές και πιστωτές της.

Ο κίνδυνος ρευστότητας βρίσκεται σε χαμηλά επίπεδα αφενός μεν λόγω του ότι οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες είναι θετικές αφετέρου δε λόγω της ύπαρξης σημαντικών ταμειακών διαθεσίμων .

γ) Κίνδυνος ταμειακών ροών και κίνδυνος μεταβολών εύλογης αξίας λόγω μεταβολών των επιτοκίων.

Η εταιρεία με εξαίρεση τις καταθέσεις της δεν έχει άλλα σημαντικά τοκοφόρα περιουσιακά στοιχεία και συνεπώς δεν υπόκειται σε κίνδυνο μεταβολής των επιτοκίων από αυτά. Επίσης δεν έχει σημαντικές τραπεζικές υποχρεώσεις και οι λοιπές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις της δεν είναι τοκοφόρες, συνεπώς δεν υπόκειται σε κίνδυνο μεταβολής των επιτοκίων από αυτές.

VI. ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Δεν υπάρχουν πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών σε συνδεδεμένα μέρη.

i) ii) Δεν υπάρχουν αγορές αγαθών και υπηρεσιών από συνδεδεμένα μέρη

iii) Καμία εγγύηση δεν έχει δοθεί σε συνδεδεμένα μέρη η έχει ληφθεί από αυτά.

iv) Δεν υπάρχουν απαιτήσεις κατά την 31/12/2012 από συνδεδεμένα μέρη.

v) Οι υποχρεώσεις της εταιρείας κατά την 31/12/2012 προς συνδεδεμένα μέρη ανέρχονται σε ευρώ 1.720.181,48 και αφορούν κατά ποσό ευρώ 1.718.858,48 στο οφειλόμενο υπόλοιπο μερισμάτων χρήσεως 2011 (ευρώ 687.316,60 προς την μητρική εταιρεία και ευρώ 1.031.541,88 σε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της τα οποία είναι παράλληλα και μέτοχοι) και κατά το υπόλοιπο ποσό ποσού ευρώ 1.323,00 σε καταθέσεις των μετόχων για αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου της (ευρώ 673,00 από την μητρική εταιρεία και ευρώ 650,00 από μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της τα οποία είναι παράλληλα και μέτοχοι).

vi) Αμοιβές μελών Διοικητικού Συμβουλίου

- Οι αμοιβές των μελών των Διοικητικού Συμβουλίου στην περίοδο 1/1-31/12/2012 ανήλθαν στο ποσό ευρώ 295.400,00 και στην περίοδο 1/1-31/12/2011 ανήλθαν στο ποσό ευρώ 239.500,00. Δεν υπήρχαν υποχρεώσεις της εταιρείας από τις παραπάνω αμοιβές προς τα μέλη της Διοικήσεως της κατά την 31/12/2012 και 31/12/2011 .

- Δεν υπάρχουν άλλες συναλλαγές μεταξύ της εταιρείας και των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της.

ΕΤΗΣΙΕΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
περιόδου 1η Ιανουαρίου έως 31η Δεκεμβρίου 2012
Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς

I. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

	Σημ.	31/12/2012	31/12/2011
<u>ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ</u>			
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία			
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	6.2	2.036.329,40	1.480.172,97
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	6.2	211.607,50	146.256,96
Άλλες μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	6.3	1.584.192,20	1.411.957,24
		3.832.129,10	3.038.387,17

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝΤΑ			
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ			
ΣΤΟΙΧΕΙΑ			
Αποθέματα	6.4	1.604.090,36	1.377.488,37
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	6.5	7.344.461,71	8.820.572,44
Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	6.6	4.954.424,29	6.867.924,62
		13.902.976,36	17.065.985,43
Σύνολο Ενεργητικού		17.735.105,46	20.104.372,60

<u>ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ</u>			
Μετοχικό Κεφάλαιο	6.7	2.073.660,00	1.530.600,00
Υπέρ το άρτιο	6.7	10.180,64	10.180,64
Λοιπά αποθεματικά	6.8	603.954,92	513.287,51
Αποτελέσματα εις νέον		2.231.178,54	3.827.843,87
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		4.918.974,10	5.881.912,02

<u>ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ</u>			
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Δάνεια (συμπεριλ/μένου leasing)	6.9	45.754,88	15.648,24
Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος	6.10	79.726,16	175.604,67
Προβλέψεις για παροχές στους εργαζόμενους		232.300,00	186.463,00
Επιχορηγήσεις περιουσιακών στοιχείων		0	5.211,37
		357.781,04	382.927,28

ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	6.11	12.388.589,72	13.499.229,95
Τρέχων φόρος εισοδήματος		0	262,46,76
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	6.9	29.760,60	42.956,59
Λοιπές προβλέψεις	6.12	40.000,00	35.000,00
		12458350,32	13839533,3
Σύνολο υποχρεώσεων		12.816.131,36	14.222.460,58
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων		17.735.105,46	20.104.372,60

II. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

Σημ.	<u>1.1 - 31.12.2012</u>	<u>1,1-31,12,2011</u>
Κύκλος Εργασιών (Πωλήσεις)	32.944.232,01	37.283.653,88
Κόστος πωλήσεων	-21.261.778,79	-24.423.248,91
Μικτό κέρδος	11.682.453,22	12.860.404,97
Άλλα έσοδα	609.256,93	779.780,69
Έξοδα διαθέσεως	-8.152.650,94	-8.050.194,00
Έξοδα διοικήσεως	-1.415.049,91	-1.321.229,78
Άλλα έξοδα	-255.118,02	-31.913,27
Χρηματοοικονομικά έξοδα	-82.906,68	-50.898,42
Κέρδος (ζημία) προ φόρου	2.385.984,60	4.185.950,19
Φόρος ει εισοδήματος 6,13	-897,108,52	-1.061.351,13
Καθαρό κέρδος (ζημία) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	1.488.876,08	3.124.599,06
Κέρδος (ζημία) από διακοπείσες δραστηριότητες	0,00	0,00
Κέρδη μετά από φόρους (Α)	1.488.876,08	3.124.599,06
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Β)	0,00	0,00
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους (Α)+(Β)	1.488.876,08	3.124.599,06
Κέρδη κατά μετοχή σε ευρώ 6,14	29,18	61,24

III. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

	Μετοχικό κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Λοιπά Αποθεμα.	Αποτελέσμ εις νέον	Σύνολα
Υπόλοιπα 01.01.2011	1.530.600,00	10.180,64	513.287,51		3.172.612,81
- Αποέλεσμα περιόδου				3.124.599,06	3.124.599,06
- Μερίσματα πληρωθέντα				-2.469.368,00	-2.469.368,00
Υπόλοιπα 31.12.2011	1.530.600,00	10.180,64		513.287,51	3.827.843,87
Υπόλοιπα 01.01.2012	1.530.600,00	10.180,64	513.287,51		3.827.843,87
- Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου				543.060,00	543.060,00
- Αποτέλεσμα περιόδου				1.488.876,08	1.488.876,08
- Διάθεση κερδών			90.667,41	-90.667,41	0,00
- Μερίσματα πληρωθέντα				-2.994.874,00	-2.994.874,00
Υπόλοιπα 31.12.2012	2.073.660,00	10.180,64	603.954,92	2.231.178,50	4.918.974,10

IV. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

Ταμιακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	<u>1.1 - 31.12.2010</u>	<u>1.1 - 31.12.2009</u>
Κέρδη προ φόρων	2.385.984,60	4.185.950,19

Πλέον/Μείον Προσαρμογές για:

• Αποσβέσεις	520.926,96	455.550,92
• Προβλέψεις	50.837,00	54.592,20
• Λοιπές μη ταμιακές κινήσεις	270.267,77	163.966,66
• Αποσβέσεις επιχορηγήσεων	-5.211,37	-13.033,31
• Αποτελέσματα (έσοδα , έξοδα , κέρδη , ζημιές) επενδυτικής δραστηριότητας	-20.767,28	-31.598,96
• Χρεωστικούς τόκους και συναφή έξοδα	82.906,68	50.898,42

Πλέον/Μείον Προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης η που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες

•(Αύξηση) μείωση αποθεμάτων	-229.487,49	-301.197,22
•(Αύξηση) μείωση απαιτήσεων	1.154.150,15	-970.278,33
•Αύξηση (μείωση) προμηθευτών	-1.398.656,39	1.670.541,78

Ταμιακές ροές από τις λειτουργίες

Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα πληρωθέντα	-82.906,68	-50.898,42
Φόρος εισοδήματος πληρωθείς	-1.059.723,40	-1.109.381,20
Ταμιακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	1.668.320,55	4.105.112,73

Ταμιακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες

Αγορά ενσώματων και άυλων παγίων	-1.260.090,61	-622.982,81
Είσπραξη από πώληση ενσώματων παγίων	0,02	1.795,00
Εισπραχθείσες επιχορηγήσεις παγίων περιουσιακών στοιχείων	0	0
Τόκοι εισπραχθέντες	20.767,29	30.814,58
Ταμιακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	-1.239.323,30	-590.373,23

**Ταμιακές ροές από
χρηματοδοτικές
δραστηριότητες**

Εισπράξεις από αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	298.164,00	0
Εισπράξεις από εκδοθέντα/αναληφθέντα δάνεια	61.000,00	0
Εξοφλήσεις δανείων	-1.141,37	0
Εξοφλήσεις υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις (χρεολύσια)	-42.947,98	-42.631,75
Καταθέσεις μετόχων για αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου	0	244.896,00
Μερίσματα πληρωθέντα	-2.657.572,23	-2.386.656,65
Ταμιακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	-2.342.497,58	-2.184.392,40
Καθαρή αύξηση (μείωση) στα ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	-1.913.500,33	1.330.347,10
Ταμιακά διαθέσιμα στην αρχή της περιόδου	6.867.924,62	5.537.577,52
Ταμιακά διαθέσιμα στη λήξη της περιόδου	4.954.424,29	6.867.924,62

Πληροφορίες για ορισμένους λογαριασμούς των Οικονομικών Καταστάσεων

1. Ενσώματα πάγια

Οι επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν στη χρήση 2012 ανέρχονται συνολικά στο ποσό ευρώ 1.114.985,82 και αφορούν κυρίως σε δαπάνες διαμορφώσεως κτιριακών εγκαταστάσεων νέων καταστημάτων και εξοπλισμού αυτών . Το σύνολο του λογαριασμού “κτίρια” αφορά σε εγκαταστάσεις σε ακίνητα τρίτων. Η ανάλυση κίνησης των ενσώματων παγίων στις χρήσεις 2012 και 2011 έχει ως εξής:

31/12/2012				
Κόστος				
	Κτίρια	Μετ. Μέσα	Έπιπλα	Σύνολο
Υπόλοιπο 1/1/2012	1.207.327,02	7.459,09	2.017.969,67	3.232.755,78
Προσθήκες περιόδου	448.810,11	62.985,00	603.190,71	1.114.985,82
Πωλήσεις περιόδου				
Μειώσεις περιόδου	-46.361,94		-155.672,58	-202.034,52
Υπόλοιπο 31/12/2012	1.609.775,19	70.444,09	2.461.522,08	4.141.741,36

Σωρευμένες αποσβέσεις				
	Κτίρια	Μετ. Μέσα	Έπιπλα	Σύνολο
Υπόλοιπο 1/1/2012	-494.736,83	-1.456,54	-1.256.389,44	-1.752.582,81
Αποσβέσεις περιόδου	-134.731,88	-2.115,92	-304.324,91	-441.172,71
Πωλήσεις περιόδου			3.965,69	3.965,69
Μειώσεις περιόδου	22.270,60		62.107,27	84377,87
Υπόλοιπο 31/12/2012	-607.198,11	-3.572,46	-1.494.641,39	-2.105.411,96
Αναπ. Αξία 31/12/2012	1.002.577,08	66.871,63	966.880,69	2.036.329,40

31/12/2011				
Κόστος				
	Κτίρια	Μετ. Μέσα	Έπιπλα	Σύνολο
Υπόλοιπο 1/1/2011	1.041.355,08	7.330,01	1.695.937,78	2.744.622,87
Αποσβέσεις περιόδου	165.971,94	3.979,08	322.031,89	491.982,91
Πωλήσεις περιόδου		-3.850,10		-3.850,01
Υπόλοιπο 31/12/2011	1.207.327,02	7.459,09	2.017.969,67	3.232.755,78

Σωρευμένες αποσβέσεις				
	Κτίρια	Μετ. Μέσα	Έπιπλα	Σύνολο
Υπόλοιπο 1/1/2011	-387.892,78	-3.164,25	-982.519,23	-1.373.576,27
Αποσβέσεις περιόδου	-106.844,04	-1.131,67	-273.870,21	-381.845,92
Πωλήσεις περιόδου		2839,38		2.839,38
Υπόλοιπο 31/12/2011	-494.736,83	-1.456,54	- 1.256.389,44	-1.752.582,81
Αναπ. Αξία 31/12/2011	712.590,19	6.002,55	761.580,23	1.480.172,97

Δεν υφίστανται εμπράγματα βάρη ή άλλες δεσμεύσεις επί των ως άνω παγίων περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας.

Ανάλυση άυλων περιουσιακών στοιχείων

Στο σύνολο του ο λογαριασμός αφορά σε διάφορα λογισμικά προγράμματα.

Κόστος	31/12/2012	31/12/2011
Υπόλοιπο 1/1	426.075,88	295.075,98
Προσθήκες περιόδου	145.104,79	130.999,90
Υπόλοιπο 31/12	571.180,67	426.075,88
Σωρευμένες αποσβέσεις		
Υπόλοιπο 1/1	-279.818,92	-206.113,92
Αποσβέσεις περιόδου	-79.754,25	-73.705,00
Υπόλοιπο 31/12	-359.573,17	-279.818,92
Αναπ. Αξία 31/12	211.607,50	146.256,96

Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις

Περιλαμβάνονται τα καταβληθέντα μισθωτικά δικαιώματα και οι δοθείσες προκαταβολές (“αέρας”) κατά την εκμίσθωση νέων καταστημάτων οι οποίες μεταφέρονται στα αποτελέσματα χρήσεως ανάλογα με την μισθωτική διάρκεια κάθε ακινήτου καθώς και διάφορες εγγυήσεις (ενοικίων , ΔΕΗ , κτλ)

	31/12/2012	31/12/2011
Προκαταβληθέντα ποσά για ενοικίαση καταστημάτων	1.214.092,20	1.145.817,82
Εγγυήσεις	370.100,00	266.139,42
	1.584.192,20	1.411.957,24

Ανάλυση κίνησης λογαριασμού “ Προκαταβληθέντα ποσά για ενοικίαση καταστημάτων”

	31/12/2012	31/12/2011
Υπόλοιπο 1.1	1.145.817,82	899.011,23
Δοθείσες προκαταβολές στη χρήση	218.000,00	392.000,00
Μεταφορά στα αποτελέσματα χρήσεως	-149.725,62	-145.193,41
Υπόλοιπο 31.12.	1.214.092,20	1.145.817,82

Ανάλυση των αποθεμάτων

Το σύνολο των αποθεμάτων της εταιρείας κατά την 31.12.2012 ποσού ευρώ 1.604.090,36 αφορούν σε Εμπορεύματα.

Η πρόβλεψη απομείωσης των αποθεμάτων της εταιρείας σχηματίζεται για αποθέματα που μετά τα τέλη της “σεζόν” θα επιστραφούν στον προμηθευτή οίκο του εξωτερικού και αντικατοπτρίζει την επιβάρυνση που θα έχει η εταιρεία από τις εν λόγω επιστροφές.

Τα αποθέματα έχουν απομειωθεί κατά την 31.12.2012 κατά ποσό ευρώ 32.720,00 με επιβάρυνση των αποτελεσμάτων της χρήσεως 2012. Η αντίστοιχη απομείωση κατά την 31.12.2011 ανερχόταν σε ευρώ 29.834,50.

Η εταιρεία λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα (ασφάλιση , φύλαξη κτλ) για να ελαχιστοποιεί τον κίνδυνο και τις ενδεχόμενες ζημιές λόγω φυσικών καταστροφών η κλοπών των αποθεμάτων της.

Ανάλυση των Πελατών και λοιπών απαιτήσεων

- Οι απαιτήσεις από πελάτες αφορούν κυρίως σε απαιτήσεις από πελάτες χονδρικής , με εξαίρεση δε την περίπτωση ενός πελάτη , στο σύνολο τους είναι εντός των συμφωνηθέντων ορίων πίστωσης.

Στη χρήση 2012 σχηματίστηκε πρόβλεψη απομείωσης συνολικού ποσού ευρώ 100.000,00 με επιβάρυνση των αποτελεσμάτων της χρήσεως.

- Οι επιταγές εισπρακτέες στο σύνολο τους αφορούν σε μεταχρονολογημένες επιταγές .

- Τα υπόλοιπα των εμπορικών και των λοιπών απαιτήσεων της εταιρείας αναλύονται ως εξής :

	31/12/2012	31/12/2011
Πελάτες	3.999.237,11	2.555.904,89
Γραμμάτια εισπρακτέα	185.540,18	412.408,62
Επιταγές εισπρακτέες	2.941.494,32	5.839.368,39
Απαιτήσεις από Δημόσιο	120.342,33	0,00
Χρηματικές διευκολύνσεις προσωπικού	36,54	36,54
Λογαριασμοί προς απόδοση	11.095,34	9.854,00
Λοιπές απαιτήσεις	86.715,89	3.000,00
	7.344.461,71	8.820.572,44

	31/12/2012	31/12/2011
Διαθέσιμα στο ταμείο	188.265,65	167.152,05
Βραχυπρόθεσμες τραπεζικές καταθέσεις	4.766.158,64	6.700.772,57
Σύνολο	4.954.424,29	6.867.924,62

Ανάλυση των ταμειακών διαθεσίμων

Μετοχικό Κεφάλαιο – Υπέρ το άρτιο

Το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας ανέρχεται στο ποσό των ευρώ 2.073.660,00 , διαιρούμενο σε 69.122 μετοχές ονομαστικής αξίας 30 ευρώ η κάθε μία και είναι ολοσχερώς καταβεβλημένο.

	Αριθμός μετοχών	Κοινές μετοχές	Υπέρ το άρτιο	Σύνολο
31 /12/2011	51.020	1.530.600,00	10.180,64	1.540.780,64
31 /12/2012	69.122	2.073.660,00	10.180,64	2.083.840,64

Στη χρήση 2012 έγινε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας με καταβολή μετρητών συνολικού ποσού ευρώ 543.060 με την έκδοση 18.102 νέων μετοχών ονομαστικής αξίας ευρώ 30,00 ανά μετοχή.

	31/12/2012	31/12/2011
Τακτικό αποθεματικό	600.867,41	510.200,00
Αφορολόγητα Αποθεματικά	3.087,51	3.087,51
Σύνολο	603.954,92	513.287,51

Λοιπά αποθεματικά

α) Τακτικό αποθεματικό

Το τακτικό αποθεματικό υπολογίζεται με ποσοστό 5% επί των μετά από φόρους κερδών κάθε χρήσης , έως ότου αυτό να ανέλθει στο 1/3 του μετοχικού κεφαλαίου . Αυτό το αποθεματικό δεν μπορεί να διανεμηθεί , αλλά μπορεί να χρησιμοποιηθεί για κάλυψη ζημιών.

β) Αφορολόγητα αποθεματικά

Πρόκειται για αποθεματικό που σχηματίστηκε από έσοδα φορολογηθέντα κατά ειδικό τρόπο . Σε περίπτωση πλήρους διανομής του θα καταβληθεί ο προκύπτων φόρος εισοδήματος με βάση τον ισχύοντα φορολογικό συντελεστή κατά τον χρόνο της διανομής.

Δάνεια (συμπεριλαμβανομένου Leasing)

Τα ποσά που είναι πληρωτέα εντός του επόμενου έτους από την ημερομηνία του Ισολογισμού , χαρακτηρίζονται ως βραχυπρόθεσμα ενώ εκείνα που είναι πληρωτέα μετά από ένα έτος χαρακτηρίζονται ως μακροπρόθεσμα. Οι εύλογες αξίες των δανείων της εταιρείας ταυτίζονται περίπου με τις λογιστικές αξίες.

Το σύνολο των δανείων της εταιρείας (δάνειο-χρηματοδοτική μίσθωση) είναι σε ευρώ.

Ανάλυση :

	31/12/2012	31/12/2011
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		
Δάνεια τραπεζών	45.754,88	0,00
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	0,00	15.648,24
Σύνολο	45.754,88	15.648,24
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις		
Βραχυπρόθεσμο μέρος μακροπρόθ. δανείων	14.103,75	0,00
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	15.656,85	42.956,59
Σύνολο	29.760,60	42.956,59
Σύνολο δανείων	75.515,48	42.956,59

Ανάλυση χρηματοδοτικών μισθώσεων:

α) Στα ενσώματα πάγια περιλαμβάνονται τα κατωτέρω ποσά , τα οποία ο όμιλος κατέχει ως μισθωτής βάσει χρηματοδοτικών μισθώσεων.

	31/12/2012	31/12/2011
Κόστος κεφαλαιοποίησης χρηματοδοτικών μισθώσεων	198.369,90	198.369,90
Σωρευμένες αποσβέσεις	- 138.266,33	-112.547,61
Καθαρή λογιστική αξία	60.103,57	85.822,29

β) Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων.

	31/12/2012	31/12/2011
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	0,00	15.648,24
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις		
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	15.656,85	42.956,59
Σύνολο υποχρεώσεων	15.656,85	58.604,83

Οι υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι εξασφαλισμένες με τα μισθωμένα ενσώματα πάγια τα οποία περιέρχονται στον εκμισθωτή σε περίπτωση αδυναμίας του μισθωτή να εξοφλήσει τις υποχρεώσεις του.

	31/12/2012	31/12/2011
Μέχρι ένα έτος	15.740,32	43.794,82
Από 1 έως 5 έτη	0,00	15.733,30
Μετά από 5 έτη		
	15.740,32	59.528,12
Μελλοντικές χρεώσεις χρηματοοικονομικού κόστους στις χρηματοδοτικές μισθώσεις		
	-83,47	-923,29
	15.656,85	58.604,83

γ) Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης – Ελάχιστες πληρωμές μισθωμάτων :

δ) Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης έχει ως εξής :

	31/12/2012	31/12/2011
Μέχρι ένα έτος	15.656,85	42.956,59
Από 1 έως 5 έτη	0,00	15.648,24
Μετά από 5 έτη	0,00	0,00
	15.656,85	58.604,83

Ανάλυση των αναβαλλόμενων φόρων

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις συμψηφίζονται με τις αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις . Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις επιμετρούνται στο ποσό που αναμένεται να καταβληθεί στις φορολογικές αρχές (ή να ανακτηθεί από αυτές), λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές και νόμους που έχουν θεσπιστεί, ή ουσιαστικά θεσπιστεί, μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού.

Για τις υφιστάμενες κατά την 31/12/2012 προσωρινές διαφορές μεταξύ φορολογικής και λογιστικής βάσης υπολογίσθηκε αναβαλλόμενος φόρος με συντελεστή 20% .

Για τις υφιστάμενες κατά την 31/12/2011 προσωρινές διαφορές μεταξύ φορολογικής και λογιστικής βάσης υπολογίσθηκε αναβαλλόμενος φόρος με συντελεστή από 20 έως 24% ανάλογα με τον εκτιμώμενο χρόνο ανάκτησης της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων της.

	31/12/2012	31/12/2011
Υπόλοιπο έναρξης	175.604,67	118.429,35
Φόρος αποτελεσμάτων περιόδου	-95.878,51	57.175,32
Υπόλοιπο τέλους περιόδου	79.726,16	175.604,67

Η συνολική μεταβολή στον αναβαλλόμενο φόρο εισοδήματος είναι η παρακάτω :

Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

- Δεν υφίσταντο κατά την 31.12.2012 ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις σε Προμηθευτές , Ελληνικό Δημόσιο , Ασφαλιστικούς Οργανισμούς και Πιστωτές της εταιρείας.

- Το υπόλοιπο του λογαριασμού “ Μερίσματα πληρωτέα “ αφορά σε οφειλόμενα μερίσματα από τα κέρδη της προηγούμενης χρήσεως 2011.

- Η ανάλυση των υποχρεώσεων σε προμηθευτές και λοιπούς πιστωτές της εταιρείας έχει ως εξής :

	31/12/2012	31/12/2011
Προμηθευτές	8.446.107,83	10.246.090,87
Επιταγές πληρωτέες	275.353,53	651.067,62
Μερίσματα πληρωτέα	1.718.858,48	1.381.556,71
Φόροι - τέλη	1.108.800,51	682.029,80

Ασφαλιστικοί οργανισμοί	198.952,75	279.643,71
Λοιπές υποχρεώσεις	639.193,62	13.945,24
Καταθέσεις μετόχων για αύξηση Μ.Κ.	1.323,00	244.896,00
	12.388.589,72	13.499.229,95

	31/12/2012	31/12/2011
Φόρος περιόδου	684.111,01	1.004.175,81
Αναβαλλόμενος φόρος	-95.878,51	57.175,32
Έκτακτη εισφορά Ν. 3845/2010	308.876,02	0,00
Σύνολο	897.108,52	1.061.351,13

Συμφωνία του φόρου εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος που αναλογεί στη χρήση 2012 έχει υπολογισθεί με συντελεστή 24% , ενώ στην προηγούμενη χρήση 2011 είχε υπολογισθεί με συντελεστή 25% .

Το συνολικό ποσό του φόρου εισοδήματος αναλύεται ως εξής :

Ο υπολογισμός του φόρου εισοδήματος έχει ως εξής :

	31/12/2012	31/12/2011
Κέρδη προ φόρων	2.385.984,60	4.185.950,19
Έξοδα που δεν εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς	89.172,59	1.054,33
Φορολογητέα κέρδη	2.475.157,19	4.187.004,52
Φόρος υπολογιζόμενος με συντελεστή 24% και 25% αντίστοιχα	594.037,73	1.046.751,13
Συμπληρωματικός φόρος 3%	1.638,18	0,00
Πρόβλεψη φόρου εισοδήματος για τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις	5.000,00	5.000,00
Έκτακτη εισφορά Ν. 3845/2010	308.876,02	0,00
Επίδραση από μεταβολή συντελεστών αναβαλλόμενου φόρου	-12.443,41	9.600,00
Σύνολο δαπάνης φόρου εισοδήματος	897.108,52	1.061.351,13
Πραγματικός φορολογικός συντελεστής	37,60%	25,36%

Ανάλυση των κερδών κατά μετοχή

Τα βασικά κέρδη κατά μετοχή υπολογίζονται με διαίρεση του κέρδους , με τον σταθμισμένο μέσο αριθμό των κοινών μετοχών στην διάρκεια της περιόδου, εξαιρουμένων των ιδίων κοινών μετοχών που αγοράσθηκαν από την επιχείρηση.

	31/12/2012	31/12/2011
Καθαρά κέρδη	1.488.876,08	3.124.599,06
Σταθμισμένος μέσος αριθμός μετοχών	61.580,00	51.020,00
Κέρδη μετά από φόρους ανά μετοχή- βασικά (σε €)	24,18	61,24

Πρόσθετα στοιχεία και πληροφορίες

Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και απαιτήσεις

Τα ποσά των ελάχιστων προς καταβολή μισθωμάτων που απορρέουν από τις παραπάνω λειτουργικές μισθώσεις έχουν ως εξής:

	31/12/2012	31/12/2011
Έως ένα (1) έτος	2.347.000	1.831.000
Από ένα (1) έτος έως πέντε (5) έτη	7.170.000	5.214.000
Πέραν των πέντε (5) ετών	6.580.000	4.342.000
Σύνολο	16.097.000	11.387.000

Λοιπά :

Οι χορηγηθείσες τραπεζικές εγγυητικές επιστολές της Εταιρείας κατά την 31/12/2012 και 31/12/2011 ανερχόταν στο ποσό ευρώ 289.600,00 και 287.610,00 αντίστοιχα.

Αριθμός απασχολούμενου προσωπικού

Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού κατά την 31/12/2012 και 31/12/2011 ανερχόταν σε 172 και 152 άτομα αντίστοιχα.

Μερίσματα

Τα μερίσματα των μετόχων προτείνονται από τη Διοίκηση στο τέλος κάθε χρήσεως και τελούν υπό την έγκριση της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων. Τα μερίσματα που αφορούσαν την προηγούμενη χρήση 1.1-31.12.2011 και αναγνωρίστηκαν στη χρήση 2012 ανέρχονταν στο ποσό ευρώ 2.994.874,00 η ποσού ευρώ 58,70 ανά μετοχή . Η Διοίκηση της εταιρείας , προτείνει στην ερχόμενη Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση , την διανομή μερίσματος ποσού ευρώ 1.397.646,84 (20,22 ευρώ ανά μετοχή).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Κάντζος Κ. Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις
Τριάρχης Δ. Ανάλυση Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων
Τριάρχης Δ. Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις
Φίλιος Ι. Οδηγός Κατάρτισης Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων
www.calzedonia.gr
www.cylaw.org
www.elke.teicrete.gr
www.logistiko.com
www.missirian.gr
<http://nomothesia.ependyseis.gr>
<http://old.econ.uoa.gr>
www.pol.org.gr
www.taxheaven.gr
www.uadphilecon.gr
<http://www.yapa.gr>